Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►**B**

DECYZJA KOMISJI

z dnia 19 maja 2004 r.

w sprawie środków podjętych przez Danię na rzecz TV2/DANMARK

(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 1814)

(Jedynie wersja w języku duńskim jest autentyczna)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

►**C1** (2006/217/WE) ◄

(Dz.U. L 85 z 23.3.2006, str. 1)

sprostowane przez:

►**C1** Sprostowanie, Dz.U. L 368 z 23.12.2006, str. 112 (2005/217/EC)

▼B

DECYZJA KOMISJI

z dnia 19 maja 2004 r.

w sprawie środków podjętych przez Danię na rzecz TV2/ DANMARK

(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 1814)

(Jedynie wersja w języku duńskim jest autentyczna)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

►C1 (2006/217/WE) ◄

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu stron do złożenia uwag zgodnie z wymienionymi wyżej przepisami ([1]) i uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) Wraz z wejściem w życie Traktatu z Amsterdamu dnia 1 maja 1999 r. dołączono do niego Protokół w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich (zwanego dalej „Protokołem").

(2) Pismem z dnia z 5 kwietnia 2000 r. Komisja przyjęła skargę duńskiego nadawcy komercyjnego, spółki SBS Broadcasting SA/TvDanmark (dalej zwanej „TvDanmark"), dotyczącą finansowania przez państwo duńskie nadawcy publicznego, spółki TV2/ DANMARK („TV2"). Spotkanie ze stroną wnoszącą skargę odbyło się dnia 3 maja 2000 r. Pismami datowanymi na 28 lutego 2001 r., 3 maja 2001 r. i 11 grudnia 2001 r. skarżący dostarczył kolejnych informacji.

(3) W dniu 15 listopada 2001 r. Komisja opublikowała komunikat w sprawie stosowania zasad pomocy państwa do usług publicznego nadawania (dalej zwany „komunikatem w sprawie nadawania") ([2]). Komunikat ten określa zasady i metody oceny zgodności finansowania nadawców publicznych.

(4) W piśmie z dnia 5 czerwca 2002 r. służby Komisji przesłały do władz duńskich pisemną prośbę o udzielenie informacji, na którą władze duńskie odpowiedziały pismem z dnia 10 lipca 2002 r. Odbyły się dwa spotkania z władzami duńskimi w dniu 25 października 2002 r. i 19 listopada 2002 r. Dodatkowe informacje zostały udzielone pismami datowanymi na 19 listopada 2002 r. i 3 grudnia 2002 r.

(5) Pismem z dnia 24 stycznia 2003 r. Komisja powiadomiła Danię, że postanowiła wszcząć procedurę określoną w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w związku z finansowaniem przez państwo publicznego nadawcy duńskiego, TV2.

(6) Decyzja Komisji o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* dnia 14 marca 2003 r. ([3]). Komisja wezwała zainteresowane strony do zgłoszenia swoich uwag.

([1]) Dz.U. C 59 z 14.3.2003, str. 2.
([2]) Dz.U. C 320 z 15.11.2001, str. 5.
([3]) Patrz: przypis 1.

▼B

(7) Komisja otrzymała uwagi od władz duńskich w piśmie z dnia 24 marca 2003 r. Ponadto Komisja otrzymała uwagi innych zainteresowanych stron. TvDanmark przesłała swoje uwagi w piśmie z dnia 14 kwietnia 2003 r. Europejskie Stowarzyszenie Telewizji Komercyjnych (Association of Commercial Television in Europe (ACT)) przysłało swoje uwagi w piśmie z dnia 14 kwietnia 2003 r. Telewizja komercyjna Antena 3 i Gestevision Telecinco przysłały swe uwagi dnia 14 kwietnia 2003 r. Nadawca komercyjny TV3 przysłał uwagi w piśmie z dnia 14 kwietnia 2003 r. Komisja przekazała te uwagi Danii, która ustosunkowała się do nich w piśmie z dnia 12 września 2003 r.

(8) Komisja otrzymała dalsze informacje od skarżącego w listach datowanych na 15 grudnia 2003 r. i 6 stycznia 2004 r. W dniu 17 grudnia 2003 r. odbyło się spotkanie podmiotu wnoszącego skargę ze służbami Komisji mające na celu wyjaśnienie informacji zawartych w piśmie z 15 grudnia 2003 r. Komisja udostępniła te informacje rządowi duńskiemu, który ustosunkował się do nich w piśmie z dnia 15 marca 2004 r. Spotkanie władz duńskich i urzędników Komisji odbyło się dnia 9 lutego 2004 r.

(9) Zgodnie z decyzją o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego niniejsza decyzja obejmuje okres 1995—2002.

II. OPIS

1. Krajowe okoliczności sprawy

a) *Duński rynek nadawczy*

(10) W Danii działają dwaj nadawcy publiczni, a mianowicie Danmarks Radio („DR") i TV2. DR jest niemal wyłącznie finansowana z opłat abonamentowych. TV2 jest finansowana z opłat abonamentowych i wpływów z reklam.

(11) TV2 została założona w 1986 r. ([1]) jako niezależna instytucja finansowana z pożyczek państwowych. Telewizja zaczęła nadawać na całym terytorium Danii 1 października 1988 r. Emituje program telewizji naziemnej TV2, a w roku 2000 uruchomiła także kanał satelitarny TV2 Zulu. Pod koniec roku 2002 TV2 Zulu z kanału publicznego przekształcił się w kanał komercyjny typu pay-TV. Rząd wydał oprócz tego zgodę na nadawanie ośmiu stacjom regionalnych TV2. Stacja TV2 jest zobowiązana nadawać programy pochodzące z ośrodków regionalnych TV2 na swym ogólnokrajowym kanale naziemnym.

(12) Oprócz telewizji publicznych na ogólnokrajowym duńskim rynku nadawczym działają dwaj nadawcy komercyjni, TvDanmark i TV3/3+. Telewizje komercyjne stanowią konkurencję dla TV2 na ogólnokrajowym rynku reklamy telewizyjnej. TvDanmark jest częścią SBS Broadcasting S.A. i nadaje w Danii na dwóch kanałach. Od 1997 r. TvDanmark nadaje program TvDanmark2 za pośrednictwem sieci składającej się z 10 komercyjnych stacji telewizyjnych, a od roku 2000 także program satelitarny TvDanmark1, na podstawie koncesji brytyjskiej. Kanały satelitarne TV3 i 3+ zaczęły nadawać w roku 1992. Są częścią Modern Times Group (MTG).

b) *Wymagania prawne*

(13) Przepisy regulujące usługi nadawcze w okresie podlegającym dochodzeniu od 1995 r. do 2002 r. zawarte są w kolejnych

([1]) Ustawą nr 335 z dnia 4 czerwca 1986 r., króra weszła w życie dnia 1 lipca 1986 r.

▼B

wersjach ustawy o nadawaniu (zwanej dalej „Ustawą o nadawaniu") ([1]).

(14) Misja TV2 polega na produkcji i emisji ogólnokrajowych i regionalnych programów telewizyjnych. Emisja może przebiegać za pośrednictwem urządzeń nadawczych, w tym systemów satelitarnych i kablowych. Zasady ([2]) obowiązujące przy świadczeniu przez TV2 usług publicznych określa minister kultury.

(15) Cała oferta programowa TV2 uważana jest za usługę publiczną ([3]) zgodnie z sekcją 6 lit. a) pkt 1 ustawy o nadawaniu, która stanowi: „Wszyscy nadawcy świadczący usługi publiczne mają obowiązek dostarczania wszystkim mieszkańcom Danii, za pośrednictwem telewizji, radia, Internetu lub podobnych mediów szerokiej gamy programów i usług, obejmujących aktualne wiadomości, informacje ogólne, treści edukacyjne, sztukę i rozrywkę. Oferta powinna charakteryzować się wysoką jakością, być wszechstronna i zróżnicowana. Podczas planowania programów należy kłaść największy nacisk na wolność informacji i wypowiedzi. (...) Należy także przykładać szczególną wagę do języka duńskiego i duńskiej kultury.".

(16) Kolejna definicja jest zawarta w statucie TV2 ([4]). Statut określa obowiązki, którym podlega działalność nadawcza TV2 w stosunku do sztuki i kultury, duńskiej produkcji filmowej, wykorzystywania nowych technologii (także ze względu na ułatwienie niepełnosprawnym dostępu do programów) oraz w odniesieniu do programów dla dzieci, młodzieży i mniejszości etnicznych. TV2 ma również obowiązek nadawać informacje o charakterze alarmowym w sytuacjach zagrożenia.

(17) Zgodnie z sekcją 6 lit. a) pkt 3 ustawy o nadawaniu „prowadzenie usług publicznych TV2 jest finansowane z udziału TV2 w opłatach abonamentowych, zysku z reklam i innych dochodów (...)".

(18) Rozdział 5 ustawy o nadawaniu nakłada na nadawców komercyjnych obowiązek prowadzenia działalności nadawczej o zasięgu wykraczającym poza lokalny. Rozdział 6 odnosi się do lokalnych stacji radiowych i telewizyjnych. Stawiane wymagania dotyczą przede wszystkim wydawania koncesji. Wymagania programowe, stawiane posiadaczom takich koncesji, są określone w zarządzeniach wykonawczym nr 874 w sprawie treści europejskich i nr 1349 dotyczącym lokalnych nadawców radiowo-telewizyjnych ([5]). Według tych zarządzeń stacje, które uzyskały lokalne koncesje telewizyjne, zobowiązane są nadawać programy lokalne minimalnie przez godzinę dziennie i produkować znaczną część swych programów w języku duńskim albo dla duńskich odbiorców. Ponieważ TV3, 3+ i kanał 1 stacji TvDanmark nadają na podstawie koncesji brytyjskiej, powyższe reguły obowiązują tylko TvDanmark2.

c) *Działalność komercyjna stacji TV2*

(19) TV2 prowadzi wiele form działalności komercyjnej na mocy podstaw prawnych uzyskanych dnia 1 stycznia 1997 r. ([6]). Dzia-

([1]) Ustawa nr 578 z dnia 24 czerwca 1994 r., zmieniona ustawą nr 666 z dnia 5 lipca 1996 r. , ustawą nr 75 z dnia 29 stycznia 1997 r., ustawą nr 138 z dnia 19 lutego 1998 r., ustawą nr 208 z dnia 6 kwietnia 1999 r., ustawą nr 551 z dnia 20 czerwca 2000 r., ustawą nr 203 z dnia 22 marca 2001 r., ustawą nr 701 z dnia 5 lipca 2001 r. oraz ustawą nr 1052 z dnia 17 grudnia 2002 r.
([2]) Sekcja 18 pkt 1 ustawy o nadawaniu.
([3]) Sekcja 6 lit. a) pkt 2 ustawy o nadawaniu.
([4]) Zarządzenie wykonawcze nr 1346 z dnia 18 grudnia 2000 r.
([5]) Zarządzenie wykonawcze nr 874 z dnia 9 grudnia 1998 r. w sprawie satelitarnych i kablowych systemów nadawania programów radiowych i telewizyjnych, zarządzenie wykonawcze nr 1349 z dnia 18 grudnia 2000 r. w sprawie lokalnych nadawców radiowo-telewizyjnych.
([6]) Sekcja 6e i sekcja 6e ust. 5 ustawy o nadawaniu.

▼B

łalność taka może obejmować wykorzystanie wyposażenia technicznego, zakładanie nowych przedsiębiorstw albo inwestowanie kapitału w już istniejące. W okresie, którego dotyczy dochodzenie, działalność ta zawierała m.in. reklamy, sprzedaż programów, wynajem anten nadawczych, merchandising, działalność internetową i odsprzedaż praw do transmisji sportowych.

(20) Od stycznia 2001 r. TV2 jest zobowiązania do prowadzenia osobnych rachunków działalności w sferze usług publicznych i „innych przedsięwzięć", jeżeli obrót związany z „innymi przedsięwzięciami" przekroczy 5 % całego obrotu i 3 miliony DKK rocznie (zarządzenie nr 740). Zgodnie z obowiązującym zarządzeniem należy zaksięgować wszystkie koszty, ceny produktów i usług, które nie wchodzą w zakres usług publicznych, wycenia się na podstawie wartości rynkowych, a przepływ kapitału między działalnością w sferze usług publicznych a innymi przedsięwzięciami musi przebiegać zgodnie z zasadami inwestycji w gospodarce rynkowej i nie może zawierać środków finansowych pochodzących z opłat abonamentowych ([1]).

2. **Środki**

a) *Wpływy z opłat abonamentowych*

(21) W okresie, którego dotyczy dochodzenie, TV2 otrzymała środki z opłat abonamentowych w wysokości 4 067,7 mln koron duńskich (DKK).

(22) Minister kultury ustanawia wysokość opłat abonamentowych na okres jednego lub więcej lat, dla wszystkich właścicieli odbiorników radiowych i telewizyjnych ([2]). Opłaty abonamentowe za nadawanie telewizyjne pobiera DR, po czym dzielone są między DR i TV2 na podstawie decyzji ministra, opartej na umowie o mediach zawartej z duńskim parlamentem.

(23) Minister kultury ustanawia dokładne reguły dotyczące rozpoczęcia i zakończenia obowiązku uiszczania opłat, terminów opłat i sposobów ich pobieraniu, opłat za zwłokę itd. W przypadku nieuregulowania opłaty abonamentowej nalicza się odsetki zgodnie z ustawą o odsetkach. Kwoty zaległe może ściągać Duński Bank Hipoteczny. Należności ściągane są np. z wynagrodzenia danej osoby, zgodnie z zasadami dotyczącymi egzekucji podatków od osób fizycznych ustanowionych w ustawie podatkowej.

(24) Aż do roku 1997 TV2 otrzymywała wszystkie swoje środki finansowe za pośrednictwem Funduszu TV2, który był ustanowiony przez państwo i funkcjonował jako niezależna jednostka celem zapewniania wpływów dla TV2. Kolejną niezależną jednostką, która istniała w tym okresie, była spółka akcyjna TV2 Reklame A.S., która zajmowała się sprzedażą czasu reklamowego TV2 i była prawnie zobowiązana do przekazywania swych dochodów do funduszu TV2. Środki, które składały się z opłat abonamentowych i z dochodów z reklamy, były następnie, zgodnie z decyzją ministra kultury, przekazywane do TV2. Od roku 1997 TV2 otrzymuje swoją część z opłat abonamentowych bezpośrednio od DR.

b) *Przelewy* ad hoc *z Funduszu TV2 i Funduszu Radiowego*

(25) Oprócz opłat abonamentowych do TV2 zostało przelanych 58 mln DKK z Funduszu Radiowego przeznaczonych na zwiększenie zaangażowania w duńską produkcję filmową. W 1997 r. TV2 otrzymała od Funduszu TV2 167 mln DKK na inwestycje

([1]) Zarządzenie nr 740 z dnia 21 sierpnia 2001 r. w sprawie prowadzenia osobnych rachunków działalności publicznej Duńskiego Radia i TV2 i innych przedsięwzięć, przyjęte w celu wykonania dyrektywy 2000/52/WE (Dz.U. L 193 z 29.7.2000, str. 75).

([2]) Sekcje 61–63 ustawy o nadawaniu.

▼B

związane z digitalizacją swoich systemów produkcyjnych i 50 mln na pokrycie kosztów działalności.

c) *Zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych*

(26) TV2 została ponadto zwolniona od podatku dochodowego od osób prawnych zgodnie z ustawą o spółkach. Korzyści wynikłe z tej ulgi w badanym okresie obliczono na 159,4 mln DKK. W styczniu 2001 r. rząd duński wprowadził mechanizm mający na celu zneutralizowanie wpływu zwolnienia TV2 z podatku od działalności gospodarczej. TV2 jest zobowiązana przeznaczać 30 % ze swego rocznego zysku z działalności niepublicznej na działalność w sferze usług publicznych.

d) *Zwolnienie z obowiązku spłaty odsetek i odroczenie spłaty rat pożyczek na uruchomienie działalności*

(27) Koszty rozpoczęcia działalności i deficyt operacyjny spółki TV2 w początkowym okresie jej działalności były finansowane z kredytów państwowych. Zgodnie z oryginalnymi umowami kredytowymi TV2 miała spłacać odsetki i cały pożyczony kapitał. W ciągu badanego okresu TV2 została jednak zwolniona ze spłaty odsetek i uzyskała odroczenie spłaty rat pożyczki. Korzyść wynikająca z niespłacenia odsetek i odroczonego terminu płatności rat kredytu na rozpoczęcie działalności i kredytu operacyjnego w badanym okresie wynosi 341,8 mln DKK.

e) *II.2.5. Gwarancje państwowe na kredyty operacyjne*

(28) Aż do końca roku 1996 państwo udzieliło gwarancji na kredyty, które pobierał Fundusz TV2 na finansowanie działalności TV2. Gwarantowane przez państwo pożyczki zostały przelane do TV2, kiedy Fundusz TV2 został zlikwidowany. Korzyść TV2 z tej gwarancji państwowej wynosi 9,8 mln DKK.

f) *Opłaty za ogólnokrajowe częstotliwości nadawcze i pozwolenie na nadawanie w systemie sieciowym za pośrednictwem częstotliwości lokalnych.*

(29) Dania ma dostęp do trzech częstotliwości nadawczych o zasięgu ogólnokrajowym, które są zastrzeżone dla nadawców publicznych. Jedna częstotliwość przeznaczona jest dla TV2, druga dla DR, a trzecia dla telewizji cyfrowej.

(30) TV2 wnosi opłatę za korzystanie z ogólnokrajowej częstotliwości nadawczej Agencji do spraw informatyki i telekomunikacji, która jest organem państwowym i działającym przy ministerstwie badań naukowych, techniki i rozwoju ([1]). Wysokość tej opłaty jest określona w duńskiej ustawie finansowej. W okresie, którego dotyczy dochodzenie, TV2 płaciła z tego tytułu między 2 a 4 mln DKK rocznie. Ponieważ druga częstotliwość jest wykorzystywana przez inną telewizję publiczną, a trzecia w zasadzie nie jest używana, nie da się opłat płaconych przez TV2 porównać z opłatami, które w takim przypadku płaciłaby telewizja komercyjna.

(31) Dania dysponuje również częstotliwościami, które mają zasięg jedynie lokalny. W roku 1997 w celu zwiększenia zasięgu rząd wprowadził możliwość łączenia częstotliwości regionalnych (sieć nadawcza) ([2]). W okresie 1998—2001 r. wszystkie komercyjne stacje telewizji lokalnej, posiadające koncesję na nadawanie w systemie sieciowym musiały wnosić roczną opłatę na rzecz

([1]) Patrz: sekcja 38 ustawy o radiokomunikacji i przydzielaniu częstotliwości radiowych oraz sekcja 48 duńskiej ustawy o częstotliwościach radiowych.
([2]) Umowa o mediach 1997–2000.

▼B

państwa ([1]). Regionalne oddziały TV2 nie musiały wnosić tej opłaty, ponieważ nadają one swoje programy w „okienkach" na częstotliwości ogólnokrajowej TV2. Nadawca komercyjny, TvDanmark był jedynym operatorem, który uiszczał tę opłatę za swój drugi kanał. Wynosiła ona łącznie 85,0 mln DKK.

g) *Status* must-carry

(32) Wszyscy posiadacze przekaźnikowych instalacji antenowych mają obowiązek przekazywania za pośrednictwem swego urządzenia programów telewizji publicznej TV2 (*must-carry*).

3. **Podstawy wszczęcia postępowania**

(33) Po wstępnym dochodzeniu wyjaśniającym Komisja stwierdziła, że wyżej opisane środki, z wyjątkiem statusu *must-curry*, stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

(34) Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności pomocy z Traktatem, ponieważ przyznane środki państwowe przekroczyły koszt świadczenia usług publicznych przez TV2, a zatem mogły być wykorzystane na finansowanie działalności komercyjnej TV2. Komisja po przeprowadzeniu wstępnego dochodzenia doszła do wniosku, że część działalności komercyjnej TV2 przynosiła straty i że podczas formalnego dochodzenia zbada również to, czy zachowanie TV2 w przypadku przedsięwzięć przynoszących starty było właściwe dla normalnego operatora rynkowego.

(35) Komisja oprócz tego wyraziła wątpliwości dotyczące ewentualnego zakłócania konkurencji na rynku reklamowym przez TV2. Jak podano w komunikacie w sprawie nadawania: „ponieważ spadek dochodu pokrywany jest ze środków finansowego wsparcia państwa, publiczne spółki radiowe i telewizyjne mogą czuć się zachęcone do obniżania cen na rynku reklamowym albo cen innych czynności komercyjnych, by w ten sposób obniżyć zysk konkurencji". Jeżeli zostanie udowodnione, że któraś z publicznych stacji radiowych czy telewizyjnych zachowuje się w ten sposób, nie będzie możliwe uznanie tego za część misji polegającej na oferowaniu usług w interesie publicznym, która to misja została powierzona spółce. Jeżeli spółka publiczna oferuje czynności komercyjne poniżej poziomu cenowego, który jest wymagany do pokrycia kosztów, które musiałby w podobnej sytuacji ponieść efektywny operator komercyjny, wtedy taką praktykę określić można jako nadmierne rekompensowanie obowiązku świadczenia usług w interesie publicznym, co w każdym przypadku „wpływa na warunki współpracy i konkurencji gospodarczej we Wspólnocie w zakresie, który jest sprzeczny z interesem Wspólnoty", a co za tym idzie — powoduje naruszenie przepisów Protokołu.

III. **Uwagi zainteresowanych stron**

(36) TvDanmark stwierdziła, że przyznanie ogólnokrajowej częstotliwości nadawczej stanowi pomoc państwa, ponieważ państwo rezygnuje z dochodu z tej częstotliwości. Zasięg konkurencji wynosi maksymalnie 77 %. TvDanmark zauważa, że fakt, iż obowiązek opłat za korzystanie z systemu sieciowego został nałożony jedynie na TVDanmark2, a nigdy na lokalne stacje TV2, pomimo że nadawcy ci są z ekonomicznego i handlowego punktu widzenia w takiej samej sytuacji, oznacza pomoc państwa dla stacji lokalnych TV2. Zgodnie z opinią ACT, Antena 3 Tv i Telecinco unijna zasada neutralności prawnej w odniesieniu

([1]) Wprowadzona ustawą nr 1208 z dnia 27 grudnia 1996 r. i włączone do sekcji 60a ustawy o nadawaniu w wersji z roku 1997 uchylonej dnia 1 stycznia 2002 r. ustawą nr 259 z dnia 8 maja 2002 r. Wysokość opłaty zostaje ustalona w przeliczeniu na mieszkańca obszaru objętego tą opłatą i co roku podwyższana.

▼B

do środków transmisji wymaga, aby opłatę nakładano na wszystkie rodzaje sieci nadawczych.

(37) ACT, Antena 3 TV i Telecinco odnośnie do zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych stwierdziły, że obowiązku odprowadzenia 30 % z zysku z działalności komercyjnej na potrzeby działalności publicznej TV2 nie można uważać za równoznaczny z odprowadzaniem podatku dochodowego na rzecz państwa, ponieważ zakłóca to konkurencję na rynku telewizyjnym.

(38) Odnosząc się do definicji zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych, ACT, Antena 3 TV i Telecinco stwierdziły, że jakościowej i szeroko rozumianej definicji działalności telewizyjnej TV2 o charakterze publicznym nie można uważać za uprawnioną, ponieważ nie różni się od definicji działalności operatorów komercyjnych. Twierdzą również, że państwo nie może nakładać na telewizje prywatne i publiczne tych samych obowiązków, a przy tym formalnie definiować zobowiązanie z tytułu świadczenia usług publicznych tylko w odniesieniu do tych ostatnich. ACT zaznacza, że Komisja powinna stosować podejście funkcjonalne, nie zaś formalistyczne w interpretacji wspólnotowego pojęcia autonomiczności określonego w art. 86 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Według TvDanmark TV sprawa Zulu jest przykładem istotnego błędu. Kiedy TV Zulu została przekształcona z kanału publicznego na komercyjny, nie oznaczało to żadnych większych zmian w ofercie programowej.

(39) ACT zauważa, że warunek dotyczący powierzenia misji publicznej jest wypełniony tylko tam, gdzie istnieje mechanizm prawny zapewniający egzekwowanie obowiązku świadczenia usług o charakterze publicznym. Według ACT warunek ten pozostaje w przedłożonej sprawie niespełniony.

(40) Jeżeli chodzi o problem proporcjonalności, ACT stwierdziła, że Komisja powinna zbadać, czy koszty netto związane z każdym ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych odpowiadają kosztom, jakie przy podobnej usłudze ponosiłby normalny inwestor prywatny.

(41) TvDanmark twierdzi, że Komisja przy wyliczeniu nadpłaty pomocy powinna wziąć pod uwagę zysk TV2 płynący ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych, nieoprocentowanych kredytów i kredytów z odroczoną płatnością, gwarancji państwowej na kredyty bieżące i możliwości bezpłatnego nadawania, jako że są to elementy, które stanowią nieuzasadnioną korzyść TV2 w stosunku do operatorów komercyjnych.

(42) TvDanmark stwierdziła, że wahania na rynku reklamy telewizyjnej mają charakter ograniczony i nie uprawniają TV2 do tworzenia rezerw kapitałowych. Wahania w dochodach TV2 z reklamy rzędu 13 % w latach 1998—2002 są związane z ogólnym osłabieniem koniunktury gospodarczej. TV2 jest mniej wrażliwa na wahania cen niż jej konkurenci, ponieważ to właśnie TV2 jest liderem cenowym.

(43) Jeżeli chodzi o rynek reklamowy, TvDanmark stwierdziła, że polityka cenowa TV2 nie pozwala operatorom komercyjnym odzyskać kosztów pozyskania klienta. TvDanmark musi ustalać ceny swojego czasu reklamowego na poziomie około 30-40 % niższym niż TV2, aby były akceptowalne rynkowo (oglądalność

▼B

TV2 jest wyższa ze względu na większy zasięg stacji) ([1]). Dzięki wyjątkowej pozycji TV2, m.in. pod względem zasięgu i budżetu na produkcję telewizyjną, reklamodawcy zawsze poświęcą część swojego budżetu na reklamę w TV2, aby przy określonych wydatkach osiągnąć jak najlepszy efekt, tzn. najwięcej możliwych kontaktów, największy zasięg i/lub częstotliwość. TvDanmark przedstawiła liczby, które pokazują, że stacja od 1997–2002 ponosiła straty, twierdząc, że nieuczciwa konkurencja ze strony TV2 uniemożliwiła jej generowanie dostatecznych dochodów, z których spółka mogłaby finansować lepsze programy, przyciągające reklamodawców.

(44) Rabaty oferowane przez TV2 działają na takiej zasadzie, że klienci, którzy wykupią spoty reklamowe w ogólnokrajowej TV2, często uzyskują niższe ceny za czas reklamowy w TV2 Zulu (sprzedaż wiązana). Ceny za reklamę w Danii są około 40 —50 % niższe niż w porównywalnych krajach, takich jak Norwegia czy Szwecja, co jest wynikiem specjalnych pakietów zniżkowych TV2 – 1:1 i 1:2. TvDanmark przedłożyła także jako część swej argumentacji analizę cen reklamy telewizyjnej na rynku duńskim opracowaną przez Copenhagen Economics. Sprawozdanie zawierało porównanie cen średnich i marginalnych na rynku. Wniosek był taki, że konkurencja istnieje tylko w sferze popytu rezydualnego i że porównanie powinno opierać się tylko na cenach marginalnych.

(45) TV3 stwierdziła, że aby osiągnąć poziom akceptowalny rynkowo, jest zmuszona oferować wysokie zniżki za sloty reklamowe, ponieważ TV2 oferuje specjalne zniżki na pozostałą część budżetu reklamodawców, o ile ta część przeznaczona zostaje także na reklamę w TV2.

IV. **UWAGI DANII**

(46) Odwołując się od wyroku w sprawie PreussenElektra ([2]) rząd duński pyta, czy środki z opłat abonamentowych, które były przekazane do spółki TV2, należy uważać za środki państwowe w rozumieniu art. 87.

(47) Władze duńskie stwierdziły, że częstotliwości nadawczych dla TV2 nie można traktować jako korzyści, ponieważ lokalne stacje telewizyjne również dysponują częstotliwościami nadawczymi, które są dla nich zarezerwowane. TV2 nie jest zatem traktowana wyjątkowo. AK jak inne stacje płaciła opłatę za używanie częstotliwości.

(48) Jeżeli chodzi o kwestię powierzenia misji publicznej, władze duńskie zwracają uwagę, że zgodnie z art. 86 ust. 2 nie ma wymogu ustanowienia specjalnego systemu kontrolnego dla zapewnienia zgodności ze zobowiązaniem z tytułu świadczenia usług w interesie publicznym. Oprócz tego system kontroli w Danii jest dostateczny, aby ograniczyć praktyki nadmiernych dopłat/dopłat wzajemnych. System zarządzania i rachunki finansowe TV2 zostały skontrolowane przez duńską Naczelną Izbę Kontroli.

(49) W kwestii proporcjonalności władze duńskie stwierdziły, że kwota 167 mln DKK przekazana z Funduszu TV2 została przeznaczona na digitalizację sieci telewizyjnej. Owe środki finansowe nie mogą być więc uważane za wolny kapitał własny.

([1]) Reklamodawcy mogą wykupywać czas reklamowy w duńskich stacjach telewizyjnych na dwa sposoby, na podstawie punktów ratingowych brutto Gross Rating Points (GRP), które uwzględniają całkowitą liczbie widzów w wieku powyżej 12 lat lub na podstawie Target Rating Points (TRP), które są oparte na węższej grupie telewidzów. TV2 jest jedyną stacją telewizyjną w Danii, która sprzedaje również na podstawie GRP.

([2]) Orzeczenie Trybunału z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie C-379/98, *PreussenElektra* AG przeciwko *Schleswagu*, Zb.Orz. [2001], str. I-2099, szczególnie ust. 61.

▼B

(50) Jeżeli chodzi o zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych, władze duńskie stwierdziły, że zysk z działalności komercyjnej był bardzo ograniczony, a metoda, która została wybrana w celu neutralizacji zwolnienia TV2 z podatku dochodowego od osób prawnych w odniesieniu do działalności komercyjnej, uniemożliwia osiągnięcie korzyści ekonomicznej w wyniku zwolnienia od podatku i ma taki sam efekt ekonomiczny.

(51) Władze duńskie zgodziły się ze wstępną oceną Komisji, że środki finansowe przekazane przez państwo są wyższe niż koszty świadczenia usług w interesie publicznym. Dania twierdzi jednak, że, pomimo iż dopłaty są wyższe niż koszty netto TV2 związane ze zobowiązaniem świadczenia usług w interesie publicznym, dopłat tych nie można uważać za środki państwowe z następujących powodów:

(52) Powstałej nadwyżki nie można uważać za efekt nadmiernego finansowania, lecz odzwierciedlenie odpowiedniego zysku w stosunku do obrotu TV2. Kapitał był oprócz tego potrzebny jako środek kompensacyjny w przypadku nieoczekiwanego spadku dochodów z reklam, a TV2 nie może zgodnie z prawem zaciągać pożyczek większych niż 4 % obrotu rocznego. Oprócz tego państwo działało zgodnie z „zasadą normalnego inwestora rynkowego", ponieważ obecny kapitał własny TV2 nie jest wyższy niż kapitał, który włożyłby normalny inwestor rynkowy. Rozpatrywana nadwyżka kapitału nie jest sprzeczna z Traktatem, o ile kapitał nie zostanie wykorzystany do finansowania działalności komercyjnej TV2.

(53) Jeśli chodzi o praktyki TV2 na rynku reklamowym, władze duńskie stwierdzają, że TV2 konsekwentnie ustalała swoje ceny na takim poziomie, aby osiągnąć jak największe przychody. Ceny są ustalane wyłącznie na podstawie podaży i popytu. Ustalane są corocznie na podstawie prognozy przygotowanej przez dział reklamowy TV2 dotyczącej udziału, jaki w stosunku do całości widowni stanowi widownia w komercyjnej grupie wiekowej (21—50 lat), planów programowych, rozwoju koniunktury i sytuacji konkurencji na rynku. Koszta działalności TV2 nie są wliczane w tę analizę, podobnie jak nie uwzględnia się tu wielkości środków z opłat abonamentowych.

(54) TV2 ma na rynku duńskim najwyższe ceny, stąd nie można mówić o podcinaniu cen w celu wywołania potrzeby finansowania przez państwo.

(55) Władze duńskie przedłożyły sprawozdanie RBB Economics o konkurencji na rynku duńskim w sferze reklamy telewizyjnej. W sprawozdaniu stwierdza się, że średnie ceny netto TV2 są w rzeczywistości wyższe niż ceny konkurencji oraz że różnice między cenami za reklamę w TV2 i TvDanmark są wynikiem różnicy sił wynikającej z poziomu oferty programowej i zdolności do generowania widowni.

V. OCENA PRAWNA

1. Pomoc państwa według art. 87 ust. 1

(56) Aby stwierdzić, czy wyżej wymienione środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, Komisja powinna ocenić, czy środki te:

— udzielane są przez państwo lub za pośrednictwem środków publicznych,

— mogą zakłócać konkurencję przez faworyzowanie niektórych podmiotów lub niektórych towarów,

— wpływają na stosunki handlowe pomiędzy państwami członkowskimi.

▼B

a) *Środki państwowe*

(57) W odniesieniu do opłat abonamentowych należy zaznaczyć, że do roku 1992 TV2 otrzymywała środki z tego tytułu bezpośrednio od Funduszu TV2, założonego i kontrolowanego przez państwo. Natomiast po roku 1997 otrzymywała je od spółki DR, która ściąsga opłaty od właścicieli odbiorników radiowych i telewizyjnych.

(58) Należy tutaj pamiętać, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich ([1]) i z ustaloną praktyką stosowaną przez Komisję przy podejmowaniu decyzji ([2]) środki finansowe należy uznać za pomoc państwa, jeżeli są one stale kontrolowane przez organy władzy publicznej, a przez to dostępne dla tych organów.

(59) Po pierwsze: w rozpatrywanym przypadku nie istnieje stosunek umowny między TV2 a osobami uiszczającymi opłaty abonamentowe. To DR – sama będąc instytucją publiczną kontrolowaną przez państwo – ściąga opłaty abonamentowe od właścicieli odbiorników radiowych i telewizyjnych, a następnie przekazuje je TV2. Po drugie: podział wpływów z opłat abonamentowych między TV2 a DR nie jest regulowany odgórnie przepisami ustawodawczymi, lecz ustalany przez ministra kultury. Zatem władze publiczne decydują ostatecznie o tym, jaką część z opłat abonamentowych otrzyma TV2. Po trzecie: w przypadku konieczności egzekwowania opłat abonamentowych, to znów państwo interweniuje, wykonując odpowiednie przepisy dotyczące ściągania podatków i innych państwowych wierzytelności. Środki z opłat abonamentowych, które otrzymuje TV2, podlegają zatem stałej kontroli władz państwowych i dlatego można uważać je za środki państwowe.

(60) Mimo protestów władz duńskich, Komisja uważa, że rozpatrywanego przypadku nie można porównać do sprawy *PreussenElektra* ([3]).

(61) Przelewy *ad hoc* środków do TV2 z Funduszu Radiowego dotyczyły również opłat abonamentowych, które zostały TV2 oddane do dyspozycji na podstawie decyzji rządu. To samo odnosi się do środków z likwidowanego Funduszu TV2, które oddano do dyspozycji TV2 na podstawie decyzji władz państwowych. Ponieważ środki te podlegały kontroli państwowej i były dostępne dla władz państwowych, można je również uważać za środki państwowe.

(62) O środkach państwowych można mówić w związku ze zwolnieniem z podatku dochodowego od osób prawnych, ponieważ rezygnowanie z dochodów pochodzących z podatku jest równoznaczne z wykorzystaniem środków państwowych w formie wydatków ze Skarbu Państwa ([4]).

(63) Badane kredyty nieoprocentowane oraz kredyty z odroczoną spłatą udzielone zostały bezpośrednio z budżetu państwa. Rezygnując z oprocentowania oraz z rat tych kredytów, państwo rezygnuje z dochodów, a zatem jasne jest, że fundusze te stanowią środki własne w rozumieniu art. 87 ust. 1. Poza tym państwo duńskie udziela gwarancji na te kredyty operacyjne. Korzyścią płynącą z państwowej gwarancji jest fakt, że ryzyko związane

([1]) Patrz: orzeczenie Trybunału z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie C-83/98 *Republika Francuska* przeciwko *Ladbroke Racine Ltd i Komisji Wspólnot Europejskich*. Zb.Orz. [2000], str. I-3271, ust. 50.

([2]) Patrz: pkt 17 komunikatu Komisji w sprawie stosowania zasad pomocy państwa do nadawania w służbie publicznej i decyzja Komisji nr 631/2001 z dnia 22 maja 2000 r. dotycząca opłat abonamentowych.

([3]) *Op.cit.*, szczególnie pkt 58.

([4]) Punkt 10 obwieszczenia Komisji o zastosowaniu zasad pomocy państwa środków dotyczących podatku bezpośredniego od przedsiębiorstw (Dz.U. C 384 z 10.12.1998, str. 3).

▼B

z gwarancją ponosi państwo. Wzięcie na siebie ryzyka wiąże się normalnie z odpowiednią premią. Rezygnacji państwa z takiej premii oznacza ulgę dla TV2 oraz obniżanie dochodów państwa ([1]).

(64) Państwo wydzieliło dla TV2 ogólnokrajową częstotliwość nadawczą, za którą TV2 płaci organowi państwowemu opłatę za korzystanie z częstotliwości. Roczna opłata wnoszona przez TV2 wahała się w czasie badanego okresu między 2 a 4 mln DKK.

(65) Wobec braku możliwości porównania opłat za korzystanie z ogólnokrajowej częstotliwości nadawczej, opłaty te można porównać tylko z opłatą za pozwolenie na dotarcie do większej liczby mieszkańców za pośrednictwem systemu sieciowego. Opłata za częstotliwość, którą TV2 płaci za możliwość nadawania na terenie całego kraju, jest znacząco niższa niż opłata za nadawanie za pomocą systemu sieciowego, którą musiała wnosić TvDanmark, a która wyniosła w roku 1997 około 5 mln DKK, a w roku 2001 – 30 mln DKK, i to pomimo faktu, że sieć częstotliwości regionalnych TvDanmark zapewnia pokrycie rzędu 77 %. TV2 mogła dotrzeć do większej części mieszkańców za niższą cenę.

(66) Dlatego Komisja stwierdza, że opłata za częstotliwość nie odzwierciedla warunków rynkowych. Nie domagając się stawki rynkowej za przyznany produkt, państwo rezygnowało z wpływów budżetu.

(67) Z drugiej strony, ponieważ TV2 nie nadaje w systemie sieciowym, nie podlega opłatom za korzystanie z sieci. Ponieważ państwo nie było uprawnione do egzekwowania tej opłaty od TV2, nie rezygnowało z zysku i żadne środki państwowe nie były w tym przypadku zaangażowane.

(68) Podobnie, Komisja nie widzi zaangażowania żadnych środków państwowych w prawnym obowiązku dotyczącym właścicieli wspólnych instalacji antenowych przesyłania programów należących do kategorii usług publicznych (*must-carry*), ponieważ nie państwo nie rezygnuje w ten sposób z dochodów ani też nie przekazuje środków finansowych tym operatorom ([2]).

b) *Uprzywilejowanie niektórych podmiotów oraz zakłócenie konkurencji*

(69) Nie ma żadnych wątpliwości, że dochody z opłat abonamentowych, przelewów *ad hoc* z Funduszu TV2 oraz z Funduszu Radiowego, zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych, kredyty nieoprocentowane oraz kredyty z odroczoną płatnością, gwarancje państwowe kredytów operacyjnych oraz dostęp do ogólnokrajowej częstotliwości na korzystnych warunkach przynoszą TV2 ekonomiczne oraz finansowe korzyści, które zwalniają spółkę od ponoszenia kosztów operacyjnych, które normalnie pokrywałaby ze swego budżetu. Ponieważ środki te faworyzują TV2 w porównaniu z konkurencją, która nie otrzymuje podobnych funduszy, środki te należy uznać za selektywne i zakłócające konkurencję w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE. Dania argumentowała, że środki te stanowiły rekompensatę dla TV2 za koszty netto ponoszone w związku ze zobowiązaniem z tytułu świadczenia usług w interesie ogólnym, które to zobowiązanie zostało jej powierzone zgodnie z zasadami stanowionymi przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie Altmark ([3]).

([1]) Punkt 2.1.2. obwieszczenia Komisji o zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formą gwarancji (Dz.U. C 71 z 11.3.2000, str. 7).
([2]) Patrz: Pomoc nr NN 70/98, „Pomoc państwa dla publicznych kanałów telewizyjnych '*Kinderkanal a Phoeni*'" (Dz.U. C 238 z 21.8.1999, str. 3).
([3]) Sprawa C-280/00, *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg,* Zb. Orz. [2003], str. I-7747.

▼B

(70) Środki podjęte przez państwo w celu zrekompensowania dodatkowych kosztów netto z tytułu usług w powszechnym interesie gospodarczym nie są uznawane za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1, jeżeli rekompensata ustalona jest w taki sposób, że zapobiega ona odniesieniu rzeczywistych korzyści przez dany podmiot. Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie Almark orzekł, że spełnione muszą być w tym celu cztery warunki:

— po pierwsze, podmiot będący odbiorcą pomocy posiada faktyczny obowiązek świadczenia usług w interesie publicznym, a obowiązek ten jest wyraźnie zdefiniowany,

— po drugie, kryteria przyznania rekompensaty ustala się wcześniej w sposób obiektywny oraz przejrzysty,

— po trzecie, rekompensata nie wykracza poza kwotę niezbędną do zupełnego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z wykonywaniem usług w interesie publicznym, uwzględniając przy tym stosowne dochody i rozsądny zysk związany z wykonywaniem tych zadań,

— po czwarte, w przypadku gdy wybór podmiotu wykonującego usługi w interesie publicznym nie jest dokonany w drodze zamówienia publicznego, wartość niezbędnej rekompensaty ustalić należy na podstawie analizy kosztów, jakie poniósłby typowy podmiot, dobrze zarządzany i wyposażony w środki pozwalające na wykonywanie usług w interesie publicznym, uwzględniając przy tym stosowne dochody i rozsądny zysk związane z wykonywaniem tych zadań.

(71) Pomijając przez chwilę kwestię, czy TV2 jest podmiotem, któremu powierzono zadanie świadczenia usług w powszechnym interesie publicznym, Komisja jest zdania, że w niniejszej sprawie nie są spełnione co najmniej warunki drugi i czwarty. Po pierwsze: kryteria przyznania rekompensaty ustala się wcześniej w sposób obiektywny oraz przejrzysty. Rekompensata ustanowiona jest w umowie o mediach obowiązującej cztery lata, podczas gdy nie podaje się do wiadomości publicznej rocznego budżetu, który zawierałby jakiekolwiek połączenie między rekompensatą a jej skutkami. Ponadto TV2 uzyskuje szereg korzyści, które nie są przejrzyste (zwolnienie z płacenia podatku, umorzenie odsetek). Po drugie: TV2 nie została wybrana jako nadawca publiczny w drodze przetargu, ani też nie przeprowadzono analizy, która potwierdzałaby, że poziom rekompensaty ustalony jest na podstawie kosztów, jakie poniósłby typowy podmiot, dobrze zarządzany i wyposażony w środki pozwalające na wykonywanie usług w interesie publicznym, uwzględniając przy tym stosowne dochody i rozsądny zysk związane z wykonywaniem tych zadań.

(72) Jak wspomniano w motywach 10—12, TV2 na rynku telewizyjnym konkuruje z innymi publicznymi oraz prywatnymi nadawcami. Jeżeli środki te faworyzują TV2 w porównaniu z konkurencją, która nie otrzymuje podobnych funduszy, środki te należy uznać za selektywne i zakłócające konkurencję w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

c) *Wpływ na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi*

(73) Do środków państwowych odnoszą się przepisy art. 87 ust. 1 Traktatu WE, w przypadku, gdy środki te wpływają na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi. Dzieje się tak zawsze, gdy rozpatrywana działalność wchodzi w zakres wewnątrzwspólnotowej wymiany handlowej.

(74) Trybunał Sprawiedliwości podał szeroką wykładnię tego pojęcia. Stąd fakt, że dany podmiot nie prowadzi działalności eksportowej, nie wyklucza możliwości wpływu na handel. Jeżeli jedno z Państw Członkowskich udziela pomocy podmiotowi,

▼B

pomoc ta może spowodować utrzymanie na tym samym poziome lub wzmocnienie działalności krajowej takiego podmiotu, a co za tym idzie ograniczenie możliwości wyjścia na rynek innych przedsiębiorstw. Pomoc pozwala zatem jej odbiorcy utrzymać udział w rynku, który w przeciwnym wypadku mógłby zostać przejęty przez konkurentów z innych Państw Członkowskich ([1]).

(75) Komisja w pkt 18 komunikatu w sprawie nadawaniu stwierdza, nawiązując do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, że „finansowanie działalności nadawców publicznych przez państwo na ogół wpływa na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi. Tak dzieje się niewątpliwie w przypadku uzyskiwania oraz sprzedaży praw do nadawania programów, które odbywają się często na poziomie międzynarodowym. Podobnie, jeśli chodzi o reklamę, w przypadku gdy nadawcy publiczni mają prawo do sprzedaży czasu reklamowego, sprzedaż taka ma zasięg transgraniczny, szczególnie na obszarach homogenicznych pod względem językowym poza granicami danego państwa. Co więcej, struktura własnościowa nadawców komercyjnych może obejmować więcej niż jedno Państwo Członkowskie” ([2]).

(76) W rozpatrywanej sprawie TV2 prowadzi aktywną działalność na rynku międzynarodowym, wymieniając programy telewizyjne za pośrednictwem European Broadcasting Union i będąc członkiem systemu Eurowizji ([3]). TV2 bezpośrednio konkuruje z nadawcami publicznymi, którzy aktywnie uczestniczą w międzynarodowym rynku telewizyjnym i których struktury własnościowe mają międzynarodowy charakter. Z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wynika, że jeśli pomoc wzmacnia pozycję podmiotu w porównaniu z innymi podmiotami konkurującymi na rynku wewnątrzwspólnotowym, należy uważać, że pomoc taka wpływa na handel we Wspólnocie ([4]). Środki finansowe oddane do dyspozycji TV2 przyniosły jej korzyści pozwalające na zakup praw telewizyjnych oraz inwestowanie w produkcję programów, które można następnie sprzedać. Środki pomocowe pozwoliły ponadto TV2 uzyskać korzystniejszą pozycję w stosunku do konkurentów z Unii Europejskiej, ograniczając możliwości wejścia tych ostatnich na rynek duński. Dlatego uznała, że środki przyznane TV2 wpłynęły na handel między Państwami Członkowskimi w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

d) *Wnioski*

(77) Ponieważ spełnione są wszystkie warunki art. 87 ust. 1 oraz przynajmniej dwa warunki określone przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie Altmark nie zostały spełnione, Komisja uznaje, że środki finansowe, które zostały przyznane TV2, należy zakwalifikować jako pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

([1]) Orzeczenie Trybunału z dnia 13 czerwca 1988 r. w sprawie 102/87, *Republika Francuskaa preciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. [1988], str. 4067 oraz zarządzenie przewodniczącego Trybunału z dnia 17 marca 1989 r. w sprawie 303/88, Republika Włoska *przeciwko Komisjii Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. [1989], str. 801.

([2]) Punkt 18 komunikatu w sprawie nadawania.

([3]) Orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji z dnia 8 października 2002 r. sprawy sprawach połączonych T-185/00, T-216/00, T-299/00 i T-300/00, *Métropole Télévision SA (M6) (T-185/00), Antena 3 de Televisión, SA (T-216/00), Gestevisión Telecinco, SA (T-299/00) oraz SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA (T-300/00) przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich,* Zb.Orz. [2002], str. II-3805.

([4]) Orzeczenie Trybunału z dnia 17 września 1980 r. w sprawie 730/79, *Philip Morris Holland BV przeciwko* Komisji Wspólnot Europejskich, Zb.Orz. [1980], str. 2671, ust. 11; orzeczenie Trybunału z dnia 21 marca 1991 r. w sprawie C-303/88, *Republika Włoska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. [1991], str. I-1433, ust. 17; orzeczenie Trybunału z dnia 19 września 2000 r. w sprawie C-156/98, *Republika Federalna Niemiec przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. [2000], str. I-6857, pkt 33.

▼B

(78) Ponieważ TV2 rozpoczęła nadawać w 1989 roku, wszystkie środki zostały przyznane TV2 po przystąpieniu Danii do Wspólnoty Europejskiej. Środki te wraz ze środkami pochodzącymi z opłat abonamentowych stanowią zatem nową, a nie istniejącą, pomoc w rozumieniu art. 88 ust. 1 Traktatu WE.

2. **Zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 86 ust. 2**

(79) Na podstawie art. 86 ust. 2 Traktatu WE „Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają normom niniejszego Traktatu, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Wspólnoty".

(80) Europejski Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie orzekał, że art. 86 może przewidywać odstępstwo od zakazu udzielania pomocy państwowej, w przypadku, gdy chodzi o podmiot, któremu zostaje powierzone zadanie świadczenia usług w powszechnym interesie gospodarczym. W wyroku w sprawie Altmark uznano pośrednio, że pomoc państwa, która rekompensuje koszty podmiotu powstałe w wyniku wykonywania usług w powszechnym interesie gospodarczym, może być zgodna ze wspólnym rynkiem, w przypadku, gdy pomoc taka spełnia warunki art. 86 ust. 2 Traktatu WE ([1]).

(81) Na podstawie utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości ([2]), art. 86 Traktatu WE stanowi wyjątek, który należy interpretować w sposób ściśle określony. Trybunał wyjaśnił, że aby móc skorzystać z takiego odstępstwa środki muszą spełniać wszystkie z poniższych warunków:

— rozpatrywane usługi muszą być usługami świadczonymi w powszechnym interesie gospodarczym i jako takie ściśle zdefiniowane przez Państwo Członkowskie,

— Państwo Członkowskie musi powierzyć danemu podmiotowi zadanie świadczenia takich usług,

— zastosowanie zasad dotyczących konkurencji zawartych w Traktacie nie może przeszkadzać w wykonywaniu szczególnych zadań powierzonych podmiotowi, odstępstwo od takich zasad nie może wpływać na rozwój handlu w sposób, który byłby sprzeczny z interesem Wspólnoty.

(82) Komunikat w sprawie nadawania ustanawia zasady oraz metody, które Komisja zamierza stosować, aby zapewnić spełnienie podanych wyżej warunków. W związku z tym Komisja musi wyjaśnić, czy:

— działalność TV2 jest w sposób jasny i precyzyjny zdefiniowana przez władze duńskie jako usługi w powszechnym interesie gospodarczym (definicja),

— władze duńskie oficjalnie powierzyły TV2 wykonanie tych usług (powierzenie misji publicznej),

— Fundusze państwowe nie mogą przekroczyć kosztów netto wykonania usług w interesie publicznym, uwzględniając przy tym inne bezpośrednie lub pośrednie dochody związane z pełnieniem misji publicznej (proporcjonalność).

([1]) Altmark (*op.cit.*), ust. 101—109.

([2]) Orzeczenie Trybunału z dnia 27 marca 1974 r. w sprawie 127-73 *Belgische Radio en Televisie przeciwko SV SABAM i NV Fonior*, Zb.Orz. [1974], str. 313.

▼B

a) *Definicja*

(83) Zgodnie z pkt 33 komunikatu w sprawie nadawania, to do Państw Członkowskich należy zdefiniowanie pojęcia misji publicznej nadawców publicznych. Biorąc pod uwagę szczególny charakter sektora radiofonii i telewizji, Komisja przyjmuje „szeroką" definicję powierzenia danemu nadawcy zadania zapewnienia zrównoważonej i zróżnicowanej oferty programowej, zgodnej z jego misją publiczną, według interpretacji zawartej w przepisach Protokołu, jako odpowiadającą przepisom art. 86 ust. 2 Traktatu WE. Taka definicja idzie w parze z zadaniem zaspokojenia demokratycznych, socjalnych i kulturalnych potrzeb poszczególnych społeczeństw oraz z gwarancją z zachowania pluralizmu mediów, w tym różnorodności kulturowej i językowej. Rola Komisji ogranicza się do sprawdzenia, czy definicja usług powszechnych nie zawiera istotnych błędów.

(84) TV2 ma prawny obowiązek świadczyć usługi w interesie publicznym poprzez „dostarczanie wszystkim mieszkańcom Danii, za pośrednictwem telewizji, radia, Internetu lub podobnych mediów szerokiej gamy programów i usług, obejmujących aktualne wiadomości, informacje ogólne, treści edukacyjne, sztukę i rozrywkę". Jak wspomniano w motywie 15, misja publiczna nadawcy określona jest w sposób bardziej szczegółowy w statucie TV2 oraz w ustawie o nadawaniu.

(85) Jakkolwiek obowiązek TV2 jako nadawcy ma charakter jakościowy i zdefiniowany jest w sposób szeroki, Komisja uważa, że taka „szeroka" definicja zadań jest w zgodzie z zasadami komunikatu w sprawie nadawania.

(86) Komisja także stwierdza, że zobowiązanie wspierania duńskiej produkcji filmowej, jakie zostało nałożone na TV2, zawiera się w definicji wykonywania usług publicznych, jako że TV2 nadaje później na antenie publicznej filmy, do których uzyskała prawa dystrybucyjne.

(87) Komisja nie może uznać twierdzenia zainteresowanych stron, jakoby zadań pełnionych przez TV2 nie można było uważać za zobowiązanie z tytułu świadczenia usług w powszechnym interesie publicznym, gdyż zadania te nie różnią się od wymagań licencyjnych nakładanych na operatorów komercyjnych. Komisja jest zdania, że należy odróżniać warunki uzyskania koncesji, które musi spełniać nadawca komercyjny pod względem interesu publicznego, od zadań świadczenia usług w interesie publicznych powierzonych przez państwo podmiotowi państwowemu lub prywatnemu ([1]). Jest jasne, że TV2 ma wyraźny obowiązek prawny pełnić misję publiczną w dziedzinie nadawania telewizyjnego. Co więcej, wszyscy konkurenci TV2: TV3 i 3+, a także i TvDanmark 1, nadają na podstawie koncesji brytyjskiej, przez co duńskie prawo ich nie obejmuje. Duńskie prawo odnosi się tylko do Tv Danmark 2. Komisja również zwraca uwagę, że zobowiązania podobne do tych nałożonych na nadawców duńskich stosuje się również w innych krajach w celu zapewnienia spełnienia pewnych minimalnych wymagań w obszarze etyki i moralności. Jest oczywiste, że szczegółowo opisane obowiązki zawarte w statucie TV2 wykraczają znacznie poza te minimalne wymagania.

(88) Oprócz obowiązku nadawania programów określonej treści za pośrednictwem radia i telewizji definicja usług publicznych dla TV2 zawiera także obowiązek dostarczania przez Internet i inne media itp. wiadomości, informacji ogólnych, treści edukacyjnych, sztuki i rozrywki.

([1]) Ustęp 14 decyzji Komisji 97/606/WE z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyłącznym prawie do transmisji reklam telewizyjnych we Flandrii (Dz.U. L 244 z 6.9.1997, str. 18).

▼B

(89) Mimo że usługi informacyjne mają inny charakter niż usługi nadawcze, zgodnie z pkt 34 komunikatu w sprawie nadawania „pełnienie misji publicznej może obejmować pewne usługi, które nie są »programami«" w tradycyjnym pojęciu, takie jak usługi informacyjne *on-line*, o ile, biorąc pod uwagę rozwój i dywersyfikację działalności w erze technologii cyfrowych, spełniają one te same demokratyczne, socjalne i kulturowe potrzeby danego społeczeństwa.

(90) Komisja w rozpatrywanym przypadku zwraca uwagę, że TV2 wykorzystuje stronę internetową w ramach swojej służby publicznej. Na tej stronie internetowej użytkownicy są informowani o programach telewizyjnych TV2 należących do kategorii usług publicznych. Oprócz tego TV2 wykorzystuje komercyjną stronę internetową z grami itp.

(91) Komisja przyznaje, że strona internetowa TV2, która informuje widzów wyłącznie o programach TV2 należących do kategorii usług publicznych, mieści się w zakresie zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych przez TV2. Dlatego wykorzystanie tej strony nie stanowi oczywistego błędu.

(92) Natomiast internetową komercyjne usługi TV2 należy uznać za działalność czysto komercyjną, ponieważ oferują one produkty interaktywne, takie jak gry oraz uraz usługi typu „chat", dla zaspokojenia popytu indywidualnego, które nie różnią się od odpowiadającym im produktów komercyjnych. W związku z tym, że owe usługi nie zaspakajają demokratycznych, socjalnych oraz kulturalnych potrzeb odbiorców, nie można ich uważać za usługi w powszechnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 86 ust. 2 Traktatu WE. Władze duńskie uznały zatem, że usługi te nie mieszczą się w zakresie służby publicznej pełnionej przez TV2.

b) *Powierzenie misji publicznej*

(93) Aby skorzystać z odstępstwa określonego w art. 86 ust. 2 Traktatu WE, powierzenie misji publicznej TV2 powinno odbyć się na podstawie oficjalnego aktu prawnego. Komisja zauważa, że pkt 6 lit. a) i b) duńskiej ustawy o nadawaniu formalnie powierza TV2 obowiązek wykonywania usług w interesie publicznym w dziedzinie nadawania telewizyjnego. Ponieważ jednak z definicji podanej w ustawie nie wynika, jakie inne formy działalności można realizować w ramach służby publicznej, niezbędne jest uprzednie powierzenie nadawcy publicznemu zobowiązań w odniesieniu do każdego nowego rodzaju działalności, który ten zamierza uruchomić w ramach swojej misji publicznej. Komisja zwraca uwagę, że TV2 podczas badanego okresu nie oferowała żadnych innych usług w oderwaniu od usług o charakterze publicznym. Tak więc strona internetowa z grami itp. była usługą komercyjną, podczas gdy internetową stronę informującą o programach publicznych TV2 należy uważać za część zadań wykonywanych w ramach służby publicznej, ponieważ działalności tej nie można oddzielić od działalności telewizyjnej. Komisja uznaje, że w badanym okresie obowiązek wykonywania usług publicznych został powierzony TV2 w sposób właściwy.

(94) Zgodnie z pkt 41—43 komunikatu w sprawie nadawania obowiązek wykonywania usług publicznych nie tylko musi być formalnie powierzony nadawcy, ale także wykonany w sposób określony w akcie powierzenia. Ponieważ Komisja nie może decydować o tym, czy spełniono wszystkie wymagania jakościowe, wskazane jest ustanowienie odpowiedniej instytucji nadzorującej. Sposób, w jaki zostanie zapewniony skuteczny nadzór, jest wyłączną sprawą Państwa Członkowskiego, z zastrzeżeniem, że instytucja nadzorująca nie jest w żaden sposób związana

▼B

z podmiotem, któremu powierzono obowiązek pełnienia misji publicznej.

(95) W związku z tym Komisja przypomina, że Naczelna Izba Kontroli przeprowadziła w roku 2000 specjalną kontrolę treści oraz charakteru służby publicznej TV2 oraz praktycznej realizacji zadań w ramach tej służby. Podczas kontroli nie wykryto żadnych niezgodności w wypełnianiu przez TV2 obowiązku świadczenia usług publicznych. Ponadto w latach 2001 i 2002 istniała Rada Usług Publicznych, której zadaniem było zapewnienie wykonywania przez TV2 obowiązków w ramach służby publicznej. Rada podczas swojej działalności nie opublikowała jednak żadnych sprawozdań na ten temat. Komisja nie posiada też żadnych dowodów niewypełnienia obowiązków przez TV2 lub też zachowań, które świadczyłyby o tym, że działalność stacji nie może być dłużej uznawana za wykonywanie usług w powszechnym interesie gospodarczym, o którym mowa w art. 86 ust. 2 Traktatu WE.

(96) Zgodnie z umową o mediach, zawartą dnia 3 czerwca 2002 r., TV2 nie jest już zobowiązana do przedstawiania rocznego budżetu lub sprawozdania finansowego w odniesieniu do świadczenia usług publicznych. Zamiast tego rząd zawiera z TV2 umowę na świadczenie usług w interesie publicznym która zobowiązuje stację do przedkładania corocznego sprawozdania z wykonania zobowiązań w tym zakresie. Sprawozdania te zostaną przedłożone do zatwierdzenia Komitetowi Radiofonii i Telewizji.

(97) Jeżeli chodzi o kontrolę finansową usług publicznych nadawcy publicznego, Komisja zwraca uwagę, że podczas badanego okresu rachunki TV2 były kontrolowane przez Naczelną Izbę Kontroli. Kontrola składała się zarówno z audytu finansowego, jak i administracyjnego, aczkolwiek instytucja kontrolna nie posiadała uprawnień do tego, by zapobiec nadwyżkom środków pomocowych przydzielonych TV2 na cele związane ze świadczeniem usług publicznych..

(98) Jeżeli chodzi o możliwą nadwyżkę rekompensaty, to Komisja posiada uprawnienia do odpowiedniej oceny. Komisja zwraca uwagę, że w Danii obowiązuje dyrektywa w sprawie przejrzystości. Komisja otrzymała również od władz duńskich dostatecznie jasne dane do tego, by ocenić, czy finansowanie państwowe przekroczyło poniesione koszty świadczenia usług publicznych.

c) *Proporcjonalność*

(99) Zgodnie z dyrektywą w sprawie przejrzystości ([1]) Państwa Członkowskie mają obowiązek księgować osobno działalność w ramach usług publicznych oraz pozostałą działalność. Koszty oraz dochody należy w sposób prawidłowy zaliczyć do różnych działalności na podstawie jasno określonych, obiektywnych zasad rachunkowości.

(100) Komisja wyraża pogląd, że w sektorze telewizyjnym bardzo skomplikowane, o ile niemożliwe, jest oddzielenie rachunków po stronie kosztów, ponieważ różne typy działalności finansowane są z tych samych źródeł. W sektorze tym Państwa Członkowskie mogą uznać tworzenie oferty programowej za część misji publicznej, dopuszczając jednocześnie do komercyjnego wykorzystania tej oferty ([2]).

(101) Pomoc państwa nie może być wyższa niż koszty netto związane z pełnieniem misji publicznej przez dany podmiot. Podczas wyli-

([1]) Dyrektywa Komisji 2000/52/WE z dnia 26 lipca 2000 r. zmieniająca dyrektywę 80/723/EWG w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między Państwami Członkowskim a przedsiębiorstwami publicznymi (Dz.U. L 195 z 29.7.1980, str. 75).

([2]) Komunikat w sprawie nadawania, pkt 53.

▼B

czania tych kosztów należy wziąć w uwagę również inne pośrednie lub bezpośrednie dochody związane z wykonywaniem usług publicznych. Dlatego oceniając proporcjonalność pomocy, należy wziąć pod uwagę zysk netto z związany z wykonywaniem takich usług.

(102) Poza tym mogą zaistnieć różne zakłócenia rynku, które nie są niezbędne do wykonywania obowiązku usług publicznych. Na przykład, w przypadku gdy obniżone dochody nadawcy publicznego są refundowane ze środków państwowych, nadawca taki może zechcieć obniżyć ceny reklam lub innych usług o charakterze komercyjnym, aby ograniczyć dochody konkurentów. Dlatego Komisja uważa, że ilekroć nadawca publiczny podcina ceny za usługi o charakterze komercyjnym poniżej poziomu niezbędnego do zwrotu kosztów pozyskania klienta, jakie ponosi normalnie efektywny operator komercyjny, praktyka taka świadczy o istnieniu nadwyżki środków pomocowych państwa przeznaczonych na finansowanie usług w interesie publicznym.

(103) Ocena proporcjonalności, którą musi wykonywać Komisja, jest zatem dwojaka. Z jednej strony, Komisja musi wyliczyć koszt netto związany z obowiązkiem wykonywania usług publicznych powierzonych TV2 oraz sprawdzić, czy rekompensata tych kosztów nie jest zbyt wysoka, z drugiej zaś strony Komisja musi sprawdzić wszystkie dostępne informacje sugerujące, że TV2 obniżała ceny na rynku komercyjnym np. na rynku reklamy, celem obniżenia zysku konkurencji.

i) Koszty netto związane z wykonywaniem usług publicznych – nadmierna rekompensata

(104) Podczas oceniania proporcjonalności Komisja powinna ustalić w pierwszym rzędzie koszty świadczenia usług w powszechnym interesie gospodarczym. Ponieważ TV2 wykonuje również działalność komercyjną powinna prowadzić osobne rachunki dla obu typów działalności. Zasada ta obowiązuje TV2 od 2001 r.

(105) W drugiej kolejności Komisja przy obliczaniu kosztów netto musi od kosztów brutto usług publicznych odjąć zyski płynące z komercyjnego wykorzystania tych usług. W rozpatrywanej sprawie władze duńskie dostarczyły dane zgodne z metodą podaną w pkt 56 komunikatu w sprawie nadawania, aby przedstawić wyniki finansowe działalności publicznej i komercyjnej TV2. Dane pokazują, że większa część działalności komercyjnej TV2 mała wspólne źródło finansowania z działalnością publiczną ([1]). Dlatego nie było możliwe wykonanie miarodajnego podziału kosztów. W tym przypadku Komisja odlicza dochody netto z działalności komercyjnej w celu uzyskania kosztów netto działalności w służbie publicznej. Internetowe usługi komercyjne są jedyną działalnością, którą można uważać, że oddzielną w stosunku do usług o charakterze publicznym. Straty poniesione przez TV2 na komercyjnej działalności internetowej od chwili jej uruchomienia w roku 1997 wynoszą 11,3 mln DKK.

(106) Komisja powinna wreszcie sprawdzić, czy całkowita kwota przyznanych środków publicznych nie przekracza kosztów netto związanych z wykonywaniem usług w powszechnym interesie gospodarczym.

(107) Komisja odliczyła zatem dochody uzyskane z wykonywania usług publicznych (dochody z reklamy oraz innych działalności komercyjnych) od kosztów brutto usług publicznych. W ten

([1]) Np. marża zysku z tytułu wynajęcia słupów transmisyjnych wynosi 100 %, w przypadku merchandisingu było to w granicach 53,5 % i 100 %, w przypadku sprzedaży programu – między 85,7 % i 92,3 %, w przypadku pozostałych źródeł dochodów – między 62 % i 75 %.

▼B

sposób otrzymała koszty netto wykonywania usług publicznych. Kwotę środków pieniężnych przyznaną przez państwo odjęto następnie od kosztów netto świadczenia usług publicznych. Obliczenie jest podane w tabeli 1 poniżej.

Tabela nr 1

Koszty wykonywania usług publicznych oraz środki na ich rekompensatę w latach 1995—2002 (w mln DKK) na podstawie sprawozdań finansowych

W mln DKK

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	I alt
Koszty usług publicznych brutto	– 755,8	– 856,2	–1 415,2	–1 475,3	–1 439,1	–1 531,6	–1 518,5	–1 604,1	–10 595,8
Inwestycje w digitalizację ([a])	0	0	0	0	–10,3	– 4	–56,7	–23,9	–23,9
Dochody z reklamy netto	0	0	1 091,9	1 118,4	1 014,4	1 089,9	1 006,8	1 028,3	6 349,7
Inne dochody	83,2	121,6	97,3	76,3	50,9	65,4	58	73,8	626,5
Koszty usług publicznych netto	– 672,6	– 734,6	– 226,0	– 280,6	– 384,1	– 380,3	– 510,4	– 525,9	–3 714,5
Opłaty abonamentowe/Fundusz TV2	730,4	694	328,5	357,5	414,6	449,2	537,3	556,2	4 067,7
Przelew przy likwidacji Funduszu Radiowego	0	0	8	10	15	25	0	0	58
Przelew przy likwidacji Funduszu TV2	0	0	217	0	0	0	0	0	217
Różnica (koszty netto minus rekompensata państwowa)	57,8	–40,6	327,5	86,9	45,5	93,9	26,9	30,3	628,2

([a]) Kapitał, który został do TV2 przenesiony na digitalizacji, w roku 1997 pokazuje się jako dochód. Jeżeli inwestycja została wykonana, odpowiednie obniżenie jesz zaliczane jako koszty.W celu zabronieniu podwójnego zaliczania tych samych kosztów, zostało obniżenie kapitału odpowiadające inwestycji odliczone z kosztów brutto do udzielania usług publicznych.
Źródło: Roczny rachunek zysków i strat TV2.

(108) Z powyższej tabeli wynika, że finansowanie państwowe jest o 628,2 mln DKK (84,3 mln EUR) wyższe niż koszty.

(109) Komisja zwraca uwagę na fakt, że zdaniem TvDanmark podczas badania nadwyżki rekompensaty należy wziąć również pod uwagę inne środki przyznane TV2, takie jak zwolnienie z obowiązku spłaty odsetek, zwolnienia podatkowe oraz dostęp do ogólnokrajowej częstotliwości nadawczej na korzystnych warunkach. Korzyści te zebrane są w tabeli 2:

Tabela nr 2

Szacunkowe zyski ([1]) z tytułu zwolnienia z podatków, umorzenia odsetek oraz udostępnienia częstotliwości nadawczej

W mln DKK

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Razem
Zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych	19,7	–13,8	54,6	30,1	16,7	29,7	18,5	3,9	159,4

([1]) Różnica między opłatą za korzystanie z częstotliwości, uiszczaną przez TV2 a opłatą sieciową płaconą przez TvDanmark.

▼B

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Razem
Narosłe odsetki kredytu na rozpoczęcie działalności	44,5	39,2	36,9	41,3	37,5	45,1	51,7	45,6	341,8
Gwarancja państwa za kredyty operacyjne	2,4	2,1	1,7	1,4	1,0	0,7	0,4	0,1	9,8
Opłata za korzystanie z częstotliwości ([a])			2,3	7,9	12,6	21,4	26,0		70,2
Razem	66,6	27,5	95,5	80,7	67,8	96,9	96,6	49,6	581,2

([a]) Różnica między opłatą za korzystanie z częstotliwości, uiszczaną przez TV2 a opłatą sieciową płaconą przez TvDanmark.

(110) Komisja zgadza się, że w badanej sprawie środki te należy wziąć pod uwagę. Do celów obliczania nadwyżki rekompensaty nie jest jednak właściwe włączenie ich do obliczeń w tabeli 1. Podobnie jak w przypadku stanowiska Komisji w sprawie RAI ([1]), owe dodatkowe korzyści można traktować jako koszty kompensacyjne, które w przeciwnym wypadku byłyby finansowane. Ze względu na ocenę proporcjonalność finansowania kosztów świadczenia usług publicznych ze środków państwowych, nie należy włączać do obliczeń dodatkowych korzyści, ponieważ w przypadku gdyby koszty te były poniesione, spowodowałoby to odpowiednie podniesienie kosztów wstępnych związanych z obowiązkiem świadczenia usług publicznych powierzonego TV2. W aspekcie wyniku netto korzyści te nie stanowiłyby różnicy. Jednakże w takim przypadku należy się upewnić, czy korzyści te dotyczą jedynie dziedziny usług publicznych i nie przenoszą się na sferę działalności komercyjnej. Zagadnienia tego dotyczą motywy 128—130.

(111) Rząd duński podaje trzy argumenty dla usprawiedliwienia nadwyżki środków pomocowych. Po pierwsze twierdzi, że nadwyżka odzwierciedla zysk z działalności TV2. Po drugie utrzymuje, że niezbędne było zgromadzenie kapitału własnego, aby umożliwić TV2 przetrwanie wahań cen na rynku reklam i w ten sposób zabezpieczyć wykonanie usług publicznych powierzonych stacji TV2. Po trzecie argumentuje, że Skarb Państwa działał jak normalny prywatny inwestor rynkowy, gromadząc kapitał własny niezbędny do optymalizacji struktury kapitałowej TV2.

(112) Pierwszym argumentem władz duńskich jest to, że kapitał był potrzebny jako rezerwa na wypadek wahań poziomu dochodów z reklam. Zwracają one uwagę, że 1996 r. Krajowy Urząd Kontroli stwierdził w swoim sprawozdaniu, że TV2 powinna zgromadzić kapitał własny na wypadek wahań w dochodach z tego źródła.

(113) Komisja uznaje, że dla danego podmiotu posiadanie takiej rezerwy może być niezbędne jako gwarancja wykonywania przypisanych im usług publicznych. Jednak rezerwę taką tworzy się w konkretnym celu, musi ona też być regulowana odpowiednimi przepisami określającymi terminy zwrotu nadwyżek środków przeznaczonych na rekompensatę. Zapobiegałoby to przyznawaniu nieuzasadnionych korzyści nadawcom publicznym. Komisja zwraca uwagę, że w rozpatrywanej sprawie nie tworzono rezerwy na konkretny cel, lecz gromadzono kapitał własny. Kapitał własny można wykorzystać w sposób dowolny, również na cele niezwiązane z pełnieniem misji publicznej.

(114) Władze duńskie dalej twierdzą, że TV2 nie byłaby w stanie poradzić sobie z szybkimi spadkami dochodów z reklam, takimi jak ten z roku 1999. W tym roku TV2 zanotowała spadek swoich

([1]) Decyzja Komisji 2004/339/WE z dnia 15 października 2003 r. w sprawie środków przyznanych przez Włochy dla RAI SpA (Dz.U. L 119 z 23.4.2004 r., str. 1).

▼B

dochodów z reklamy o 104 mln DKK, tj. o 9,3 % w porównaniu z rokiem poprzednim. Środki z opłat abonamentowych wzrosły jednak w tym samym roku w porównaniu z rokiem poprzednim o 57 mln DKK, tj. o 16 %. TV2 obniżyła również koszty produkcji programów, tak jak uczyniłby to każdy komercyjny nadawca w warunkach obniżających się dochodów. Ogółem roczna nadwyżka TV2 obniżyła się, lecz stacja ciągłe osiągała zysk i nigdy nie była zmuszona do korzystania z rezerw. W rezultacie zgromadzony kapitał nigdy nie był w praktyce wykorzystany przez TV2.

(115) Dlatego Komisja dochodzi do wniosku, że zgromadzona nadwyżka kapitału nie była niezbędna do prowadzenia statutowej działalności TV2. Co więcej, gdyby uznano potrzebę stworzenia bufora na wypadek ewentualnych spadków dochodów, środkiem odpowiednim byłoby stworzenie przejrzystej rezerwy, nie zaś gromadzenie kapitału w spółce. W związku z tym Komisja nie może przyjąć pierwszego argumentu władz duńskich.

(116) Z kolei jako drugi argument duńskie władze podają, że jako udziałowiec TV2 reinwestowały roczny zysk w spółkę, zysk ten zaś odzwierciedla rozsądny poziom zwrotu z inwestycji.

(117) Opierając się na utrwalonym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, Komisja musi zatem ustalić, czy w podobnych okolicznościach prywatny inwestor odpowiadający rozmiarem instytucji zarządzającej sektorem publicznym wniósłby wkład kapitałowy podobnej wielkości ([1]).

(118) Komisja zwraca przede wszystkim uwagę, że to duńskie państwo zdecydowało o założeniu TV2 za pomocą kredytu zamiast kapitału własnego. Następnie dostarczało kredytów operacyjnych dla TV2. Dania w tym przypadku jest wyłącznym udziałowcem w spółce. W każdym przypadku jest pierwszym oraz ostatnim wierzycielem spłacanym w razie niepowodzenia rynkowego firmy. Z punku widzenia inwestora państwo duńskie mogło poszukiwać najlepszych sposobów uzyskania zwrotu z dokonanych inwestycji bądź to w formie odsetek od udzielonych pożyczek, bądź a zyskiem z kapitału własnego.

(119) Komisja przypomina, że w czasie całego badanego okresu Dania nie korzystała z prawa do odsetek od kredytu. Pozwoliło to TV2 gromadzić kapitał niepomniejszany o potrącenia z tytułu obsługi kredytu. Powstała stąd nadwyżka nie była przeznaczona na żaden konkretny cel. Co więcej, państwo duńskie nie domagało się żadnego zwrotu z nagromadzonego kapitału. Zrezygnowało tym samym z przysługujących mu zysków, inaczej niż uczyniłby to normalny właściciel firmy lub wierzyciel.

(120) Władze duńskie nie podały żadnego argumentu na uzasadnienie, dlaczego sensownie ze strategicznego punktu widzenia było reinwestować nadwyżkę w TV2. Taką decyzję w normalnym przypadku podjąłby inwestor tylko w przypadku, gdy przewidywałby, że reinwestycja spowoduje powstanie wartości dodanej w stosunku do pierwotnej inwestycji. W badanej sprawie władze duńskie nie podały żadnych argumentów potwierdzających, istnienie biznes planu lub jasno określonej strategii handlowej, która o tym by świadczyła. Nic nie wskazywało też, że TV2 planuje rozwój swojej działalności skierowany na osiągnięcie takiej wartości dodanej.

(121) Komisja przypomina, że Fundusz TV2 został zlikwidowany w roku 1997 i że TV2 przejęła wszystkie pozostające na nim

([1]) Orzeczenie Trybunału z dnia 3 października 1991 r. w sprawie C-261/89, *Republika Włoska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich,* Zb.Orz. [1991], str. I-4437; Orzeczenie Trybunału z dnia 14 września 1994 r. w sprawach połączonych C-278/92, C-279/92 i C-280/92, *Królestwo Hiszpanii przeciwko Wspólnot Europejskich,* Zb.Orz. [1994], str. I-4103.

▼B

środki wraz z nadwyżką. Komisja nie zgadza się, że decyzja ministra kultury o przyznaniu TV2 większej swobody finansowej była równoważna decyzji inwestora o reinwestowaniu ewentualnych nadwyżek w TV2.

(122) Komisja stwierdza zatem, że skoro w rozpatrywanej sprawie nie było inwestora liczącego na zysk, niekonieczne jest uwzględnianie zysku kapitałowego przy obliczaniu zysków netto TV2.

(123) Komisja nie może przyjąć kryteriów podanych przez władze duńskie dla pokazania, że reinwestując roczną nadwyżkę kapitałową TV2, działały one tak jak inwestor prywatny. Zwraca również uwagę, że władze duńskie traktują roczny zysk TV2 jako miernik wyników spółki. Należy podkreślić, że państwo duńskie już finansuje TV2, udostępniając jej pokaźne środki na pokrycie kosztów operacyjnych. Wielkość tych środków wpływa bezpośrednio na zyski stacji. Wątpliwa jest zasadność analizowania współczynnika rentowności tam, gdzie państwo działa zarówno jako źródło finansowania, jak i inwestor. Skoro poziom finansowania państwowego nie jest powiązany z kosztami, wskaźnik rentowności zależy bezpośrednio od kwot pomocy państwowej. Można go podnieść, zwiększając po prostu poziom finansowania państwowego, choć może to oznaczać większą skalę nieefektywnego wykorzystania takich środków, a co za tym idzie, jest wysoce niepewne, czy przyniosłoby proporcjonalnie wysokie zyski.

(124) Komisja uważa zatem, że duńskie władze nie działały jak inwestor prywatny w warunkach rynkowych. Nie można założyć, że władze duńskie starannie analizowały, które z inwestycje spowodują maksymalny zysk. Nadwyżki nie były też przekazywane TV2 na przejrzystych warunkach, będących wynikiem oficjalnej decyzji z myślą o konkretnych celach zgodnych z regułami inwestycji kapitałowych. Jak wskazano powyżej, władze duńskie nie domagały się żadnego zwrotu z inwestycji, a ich decyzja o reinwestowaniu rocznej nadwyżki nie była oparta na strategii „inwestora działającego w warunkach rynkowych”.

(125) Jedyny wyjątek stanowi zastrzyk kapitałowy przeznaczony na digitalizację systemu produkcji TV2. Komisja zwraca uwagę na argument duńskich władz, jakoby nie chodziło o kapitał wolny. Według sprawozdania finansowego za rok 1997 Rada ds. Mediów (Medieforliget) postanowiła, że TV2 powinna przeprowadzić digitalizację systemu produkcji do końca roku 2000. Na digitalizację TV2 i stacji regionalnych przeznaczono kwotę 300 mln DKK. W roku 1997 stacji TV2 przekazano na ten cel 167 mln DKK. Komisja zgadza się, że transfer środków nastąpił na podstawie oficjalnej decyzji i z przeznaczeniem na konkretny cel.

(126) Rezerwa ta została ostatecznie wykorzystana w zgodzie z przyjętą decyzją tylko częściowo. Pod koniec roku 2000, kiedy miała nastąpić digitalizacja, TV2 zainwestowała na ten cel tylko 14,3 z 167 mln DKK. Pod koniec badanego okresu w technikę cyfrową zainwestowano tylko 95 mln DKK. Od dnia 1 stycznia 2003 r. w uruchomiono rezerwę z salda 72 mln DKK i środki te oddane zostały do dyspozycji TV2 do wykorzystania na dowolny cel. Dlatego Komisja stwierdza, że wypłata salda, które można porównać z każdym innym źródłem finansowania gotówkowego TV2, może prowadzić do nadmiernej rekompensaty. Z tego powodu saldo to uwzględniono przy obliczaniu wcześniej wspomnianej nadmiarowej rekompensaty.

(127) W związku z argumentami przytoczonymi powyżej Komisja stwierdza w pierwszej części oceny proporcjonalności, że TV2 otrzymała nadmierną rekompensatę wartości 628,2 mln DKK (84,3 mln EUR).

(128) Jak wspomniano na wstępie, TV2 prowadzi również kilka komercyjnych rodzajów działalności, które, biorąc pod uwagę całość jej

▼B

działalności, mają znaczenie marginalne. Wydatki związane z działaniami komercyjnymi były alokowane według metody podanej w komunikacie w sprawie nadawania, co oznacza, że nie zastosowano pełnej alokacji wydatków. Jeżeli chodzi o korzyści, jakie TV2 osiąga z korzystania z częstotliwości nadawczej, Komisja zauważa, że są one nieodłącznie powiązane z obowiązkiem świadczenia usług publicznych. Komisja uważa również, że zgodnie z komunikatem w sprawie nadawania koszty finansowania (dochody z odsetek) można przypisać do dziedziny usług publicznych.

(129) Aby neutralizować wpływy ze zwolnienia z podatków, które obejmują działalność w obszarze usług publicznych, 30 % osiągniętego zysku z działalności komercyjnej przeznacza się na usługi publiczne. Zasada ta obowiązuje od roku 2001. Komisja uważa zatem, że mogło dojść do zakłócenia rynku nadawczego, gdyż TV2 przy ustalaniu swoich cen komercyjnych nie musiała brać pod uwagę podatku dochodowego od osób prawnych. Korzyść ta nie będzie istnieć długo, ponieważ wartość transferu odpowiada rzeczywistej stawce podatku ze względu na zastosowany mechanizm „neutralizacji". Jeżeli chodzi o przeszłość, nie stanowi to problemu przy obliczaniu nadwyżki rekompensaty, ponieważ całkowite dochody z działalności komercyjnej zostały użyte do obniżenia kosztów netto związanych z obowiązkiem świadczenia usług publicznych.

(130) TV2 prowadziła przynoszącą starty komercyjną działalność internetową. Ponieważ działalność ta wykracza poza zakres misji publicznej, nie może tu być mowy o finansowaniu państwowym. Ponadto wobec braku innych działalności prowadzonych na zasadzie samofinansowania, nie istniał zysk z działalności komercyjnych, który mógłby pokryć straty z działalności internetowej.

ii) Działania ograniczające konkurencję na rynkach komercyjnych

(131) Jak wyjaśniono w komunikacie w sprawie nadawania, Komisja uważa, że zachowywanie nadawców publicznych ograniczające konkurencję nie jest czynnikiem niezbędnym dla pełnienia obowiązku świadczenia usług publicznych. Punkt 58 komunikatu stanowi, że „jeśli mniejsza część przychodów jest pokrywana z pomocy państwa, nadawca publiczny może być skłonny zaniżać ceny reklam lub innych usług nieobjętych misją publiczną, świadczonych na rynku, w celu obniżenia przychodów konkurentów. Kiedy nadawca publiczny redukuje ceny usług niezwiązanych z jego misją publiczną poniżej poziomu koniecznego do odzyskania niezależnych kosztów, które sprawnie działający nadawca komercyjny musiałby w normalnych okolicznościach odzyskać, taka praktyka wskazuje na obecność nadmiernego kompensowania obowiązków wynikających z misji publicznej.".

(132) TvDanmark przesłała dane pokazujące, że nie jest w stanie pokryć kosztów prowadzenia działalności telewizyjnej, stosując ceny, które oferuje TV2. TvDanmark porównała swoje koszty z cenami na podstawie wskaźnika TRP 21-50, które stosuje TV2.

(133) Żeby porównanie to uznać za miarodajne, Komisja musi najpierw sprawdzić, czy TvDanmark znajduje się w sytuacji porównywalnej do TV2 oraz czy TvDanmark jest operatorem efektywnym.

(134) Po pierwsze Komisja musi sprawdzić, czy TvDanmark jest w sytuacji porównywalnej do TV2. Komisja stwierdza: TV2 ma udział w widowni około 35 %, tymczasem udział widowni TvDanmark to około 15 %. Również w dziedzinie reklamy istnieją znaczne różnice w podziale rynku. Rynkowy udział TV2 to około 60 %, udział TvDanmark to około 8 %. Obrót TV2 w dziedzinie reklamy jest w przybliżeniu pięciokrotnie większy niż obrót TvDanmark. Do tego TV2 jako jedyna stacja

▼B

dociera do 100 % mieszkańców. TvDanmark2 dociera do 77 % mieszkańców, a TvDanmark1 do jeszcze mniejszej liczby. Biorąc pod uwagę powyższe dane, nie można bezpośrednio porównywać TvDanmark z TV2.

(135) Po drugie, Komisja musi zająć stanowisko, czy TvDanmark jest na rynku operatorem efektywnym. To, czy przedsiębiorstwo jest efektywnym operatorem, można ustalić na podstawie analizy ogólnie używanych wskaźników rentowności oraz na podstawie porównania wyników operatora o średnich wynikach w odpowiednim Państwie Członkowskim. W analizie należy wziąć pod uwagę wielkość przedsiębiorstw oraz właściwe im struktury wydatków. Lecz jak już wspomniano wcześniej, nie można porównać wskaźników rentowności operatorów w Danii, gdyż znajdują się oni w różnej sytuacji rynkowej. Dlatego Komisja uważa, że w tym konkretnym przypadku wykonanie porównania wskaźników rentowności nie jest celowe.

(136) Zamiast tego Komisja analizowała dane dotyczące wyników TvDanmark i SBS Broadcasting. Według tej analizy Komisja nie jest w stanie ustalić, czy straty TvDanmark wynikają z wysokich kosztów uruchomienia działalności czy też z nieefektywnego działania. Mimo kilku próśb Komisji nie udało się uzyskać danych trzeciej spółki telewizyjnej TV3, aby dokonać porównania z trzecim operatorem na rynku. Dlatego Komisja nie może stwierdzić, czy straty TvDanmark są wynikiem zachowań cenowych TV2 czy są spowodowane innymi czynnikami, na które ma wpływ sama TvDanmark.

(137) Ponieważ nie można z pewnością stwierdzić, czy TvDanmark jest efektywnym operatorem, oraz wobec niemożności bezpośredniego porównania obu operatorów, Komisja uważa, że wyżej podane badanie nie prowadzi do ostatecznych wniosków. Dlatego Komisja wykonała dalszą dokładną analizę polityki cenowej TV2 oraz dostępnych danych dotyczących rynku reklamy, aby zająć stanowisko w sprawie, czy TV2 podczas badanego działała na rzecz uzyskania jak największych dochodów z reklamy.

(138) Komisja porównała najpierw ceny obu operatorów i przeanalizowała politykę cenową TV2. Analiza obejmuje okres 1998-2002, ponieważ strona wnosząca skargę twierdzi, że w tym okresie TV2 rozpoczęła cenowy dumping na rynku reklamy. Następnie Komisja przeanalizowała wydatki na reklamę podmiotów duńskich w porównaniu ze Wspólnotą Europejską, szczególnie w porównaniu z innymi krajami skandynawskimi. Wreszcie, wykonano porównanie cen we wszystkich krajach skandynawskich i dla wszystkich mediów.

(139) Duńskie władze ochrony konkurencji gospodarczej w tym czasie badają zachowywanie TV2 na rynku reklam. Ocena podana poniżej w żadnym przypadku nie wyprzedza wyniku tego badania.

Ceny reklam

(140) Udział w widowni oraz jej struktura, treść oferty programowej, reguły dotyczące czasu reklamy oraz finansowanie stacji są czynnikami wpływającymi na konkurencję na rynku reklamy. Dlatego ceny różnią się w zależności od nadawcy. Stacje również sprzedają produkty zróżnicowane, których ceny ustala się w inny sposób ([1]).

(141) Ceny ustalane przez stacje telewizyjne obejmują znaczne rabaty. Porównywanie cen wymienionych w cennikach nie jest więc miarodajne. Większość umów reklamowych (około 90 %) obejmuje okres roczny i to na podstawie takich umów ustala się zniżki. Oprócz tego istnieje cały szereg innych rabatów (dla

([1]) Różne kategorie punktów ratingowych, kampanii reklamowych itd.

▼B

nowych reklamodawców, za mniej atrakcyjne czasy reklamowe, rabaty ilościowe itd.). Negocjacjami umów oraz pośrednictwem zajmują się tzw. agencje medialne.

(142) Aby możliwe było porównanie różnych stacji, niezbędne jest średniej różnych stosowanych cen. W poniżej przedstawionej tabeli podane są średnie ceny dla grup docelowych TRP 21-50. Ceny te uzyskano po podzieleniu obrotu odpowiednich stacji TV przez czas reklamowy w skali całego kraju ([1]):

Tabela 3

	1998	1999	2000	2001	2002
TVDanmark (EUR)	283	270	252	251	211
TV2 (EUR)	480	409	364	381	325
Różnica (EUR)	197	139	112	130	114
CPP spółki TVDanmark z CPP spółki TV2 ([a])(%)	58,9	66,0	69,3	65,9	64,9
Średni wskaźnik CPP dla zasięgu ważonego wartością TRP 21-50 (0,7) dla TV2 (EUR)	336	286	255	267	228
Wskaźnik CPP spółki TVDanmark jako udział ważony wartością CPP dla TV2 (%)	84,2	94,3	99,0	94,1	92,7

([a]) CPP oznacza Cost Per Point, tz. cenę reklamy za jeden punkt ratingowy (albo GRP, lub TRP).

(143) Według danych przedstawionych w tabeli cena TvDanmark dla grupy TRP 21-50 była o 30—40 % niższa niż cena TV2. Na rynku reklam telewizyjnych istnieje bezpośrednia relacja pomiędzy średnią liczbą kontaktów i średnią ceną za kontakt ([2]) – do takiego wniosku doszła Komisja również w przypadku decyzji dotyczącej pomocy państwowej dla France 2 i France 3. Różnicę cen pomiędzy spółkami telewizyjnymi można wyjaśnić relatywną zdolnością danej stacji do generowania widowni. W tym przypadku należy sprawdzić, czy rzeczywiste różnice cenowe odzwierciedlają warunki rynku.

(144) W porównaniu z francuskim przypadkiem można w badanej sprawie porównywać tylko dwóch operatorów. Nachylenie spadku liniowego będzie zatem liczone na podstawie cen owych dwóch operatorów – co nie zapewni wysokiej wartości statystycznej. Nie będzie również możliwe stwierdzenie, na ile nachylenie linii jest prawidłowe.

(145) Dlatego w celu stwierdzenia rzeczywistej różnicy cen badanych operatorów zastosowano odpowiedni współczynnik korekcji, próbując w ten sposób zneutralizować przewagę TV2 na rynku. Przelicznik wagowy został wyprowadzony z obliczeń agencji medialnych, odzwierciedla on różnice w zasięgu dla grupy docelowej przy zakupie 100 TRP 21-50 w TvDanmark i w TV2. Zasiąg TvDanmark stanowił średnio niemal 70 % zasiągu TV2 (przy zakupie 100 TRP 21-50). Po zastosowaniu tego przelicznika wagowego ceny są bardziej zbliżone. Komisja zwraca uwagę, że cena TV2 pozostaje nadal nieco wyższa niż cena TvDanmark. Wydaje się, że różnica odzwierciedla warunki

([1]) System pomiaru Gallupa rejestruje, ile punktów *Gross Rating* rzeczywiście dostarcza każda stacja. Numer stacji jest poprawiony w sposób odźwierciedlający ilość dostarczanych TRP.

([2]) Pomoc państwa C 60/1999 (ex NN 167/95) – Francja, *Wsparcie na rzecz France 2 oraz France 3*, 10 grudnia 2003 r.

▼B

rynku. Wyniki należy jednak traktować z pewną rezerwą, ponieważ współczynnik korekcyjny nie pozwala uwzględnić wszystkich różnic w sytuacji rynkowej stacji.

(146) Komisja również zwraca uwagę, że według strony wnoszącej skargę faktyczna konkurencja na rynku reklamy telewizyjnej nie odbywa się na poziomie cen podanych w cennikach lub w średnich cenach GRP lub TRP, tak jak to podano wyżej. W rzeczywistości operatorzy konkurują między sobą w dziedzinie tzw. cen marginalnych. Przypomina się, że to owe ceny marginalne wpłynęły na wiodącą pozycję TV2 na rynku. Żeby reklamodawcy osiągnęli cel swej kampanii, zmuszeni są do kupowania pewnej części punktów ratingowych wyłącznie u TV2. W przypadku tych tzw. jednostek inframarginalnych nie istniała żadna konkurencja i w ten sposób TV2 mogła osiągać dodatkowe zyski. Dlatego operatorzy konkurowali między sobą w dziedzinie punktów ratingowych i cen marginalnych. TvDanmark twierdzi, że ceny te były jeszcze niższe, niż średnie ceny podane tabelach powyżej.

(147) Nie zagłębiając się w analizę słuszności tego twierdzenia, Komisja stwierdza, że wobec silnej pozycji TV2 na rynku zachowanie takie jest możliwe. Chodzi jednak o to, czy zachowywanie TV2 na rynku reklam miało charakter zmierzający do osiągnięcia jak największych dochodów. W tym przypadku nie można wykluczyć, że TV2 utrzymywała swoje ceny na niskim poziomie ze względu na utrzymanie wysokiego udziału w rynku, a to nie znaczy, że spółka nie próbowała w ten sposób powiększać swojego zysku.

Polityka cenowa TV2 w czasie badanego okresu

(148) Na podstawie wyżej wspomnianych danych można stwierdzić, że w czasie badanego okresu ceny TV2 były wyższe niż ceny TvDanmark. Oczywiste jest również, że faktyczny poziom cen podczas tego okresu obniżał się mimo tego, że ceny podane w cennikach rosły. TV2 w dużej mierze stosowała rabaty.

(149) Na podstawie analizy cen nie jest możliwe jednak sprawdzenie, czy rozwój cen w rzeczywistości spowodował obniżenie całkowitych dochodów z reklamy, a w tym i wzmożoną potrzebę finansowania przez państwo. Żeby rozstrzygnąć tę kwestię Komisja analizowała system ustalania cen przez TV2 oraz jego wpływ na całkowite dochody z reklamy osiągane przez TV2.

(150) TV2 dokonała w badanym okresie kilku podwyżek i obniżek cen (udzielenie większych rabatów). Poniższa tabela pokazuje rozwój dochodów TV2 z reklamy w okresie 1998-2002, w którym według strony wnoszącej skargę TV2 podcinała ceny na duńskim rynku (ceny w mln DKK).

Tabela 4

(w mln DKK)

	1998	1999	2000	2001	2002
Dochody z reklamy w całej Danii	1 008	884 (- 11,3 %)	959 (+ 8,5 %)	879 (- 8,3 %)	884 (- 0,6 %)

(151) W 1997 roku TV2 podjęła strategiczną decyzję o niepodnoszeniu swych mocy produkcyjnych. Postanowiono natomiast podnieść ceny w roku 1998. Kolejnej podwyżki cen miały miejsce w roku 1999. Władze duńskie twierdzą, że konkurencja w roku 1999 była tak intensywna, że TV2 w związku z podniesieniem cen miała problemy, a dochody z reklamy obniżyły się w porównaniu z poprzednim rokiem o około 10 %.

▼B

(152) TV2 oczekiwała w roku 2000 wyraźnego zaostrzenia konkurencji związku z wejściem na rynek TvDanmark i nie podniosła swych cen. Jednak w rzeczywistości ceny się obniżyły z powodu nowego systemu rabatów, które TV2 wprowadziła w życie. W efekcie przez cały następny rok TV2 zwiększyła wykorzystanie swojego potencjału reklamowego o 33 %. Jednak system ustalenia cen spowodował podniesienie obrotu ze sprzedaży reklam o 8,4 % w skali całego kraju. W 2001 r. TV2 ponownie podniosła ceny. Mimo tej podwyżki wpływy z reklam i wykorzystanie potencjału w skali całego kraju spadły do poziomu z roku 1999. W roku 2002 TV2 jeszcze raz obniżyła ceny. W ciągu tego roku zanotowano nieznaczny spadek całkowitego obrotu. Jednak obrót ogółem na całym rynku spadł wówczas jeszcze bardziej.

(153) Z wymienionych powodów można stwierdzić, że powszechne stosowanie rabatów spowodowało obniżenie rzeczywistego poziomu cen. TV2 była w stanie zrekompensować sobie spadek cen zwiększeniem czasu reklamowego. Ponieważ konkurencja nie posiadała takiej samej rezerwy wolnych mocy, nie miała takiej samej możliwości. Konkurenci, aby utrzymać się na rynku, zostali zmuszeni dostosować się do poziomu cen TV2. W latach, kiedy TV2 podnosiła swoje ceny, dochodziło do ogólnego spadku obrotu ze sprzedaży reklam. W przypadku gdy TV2 obniżyła ceny, spółka mogła natomiast podnosić obroty brutto. Komisja stwierdziła, że obniżki cen, które stosowała TV2, prowadziły do osiągnięcia wyższego całkowitego zysku. Dlatego polityce cenowej TV2 nie można zarzucić tego, że nie była nastawiona na osiąganie jak największych dochodów przez stację.

Wydatki na reklamę telewizyjną w Danii w porównaniu z krajami UE

(154) Porównanie cen duńskich operatorów oraz analiza polityki cenowej TV2 nie pozwala ocenić tego, czy poziom cen na duńskim rynku reklamy telewizyjnej był zbyt niski. Niski poziom cen mógł powstać dlatego, że TV2 wykorzystała swą pozycję lidera do obniżenia całkowitych kosztów reklamy telewizyjnej poniżej poziomu, który obowiązywałby w przypadku normalnej konkurencji.

(155) Żeby wyjaśnić tę sprawę, Komisja analizowała dane ekonomiczne dotyczące rynku reklamy we wszystkich krajach UE i porównywała je z Danią. Najlepiej porównywać jest duński rynek reklamy z innymi krajami nordyckimi i dlatego Komisja wykonała również porównanie między Danią i Finlandią, Szwecja i Norwegia ([1]). Podstawowymi danymi analizy są: 1) wydatki na reklamę telewizyjną w stosunku do całkowitych wydatków na reklamę; 2) wydatki na reklamę telewizyjną per capita; 3) wydatki na reklamę telewizyjną w % PKB. Kolejna tabela pokazuje przegląd tych danych ([2]).

([1]) Tak władze duńskie, jak i strona wnosząca skargę wyrażają pogląd, iż ceny w Danii można najlepiej porównywać z krajami nordyckimi, ponieważ warunki rynku sa do pewnego stopnia identyczne (wielkość, zwyczaje widzów).

([2]) Dane za rok 2002 nie były dostępne.

▼B

Tabela 5

Informacje decydujące o wydatkach na reklamę telewizyjną w Danii, UE oraz innych krajach nordyckich

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Wydatki na reklamę telewizyjną w stosunku do całkowych wydatków na reklamę (%)	KD	27	29	29	30	28	27	27
	EU	35	37	37	37	37	37	37
	Kraje nordyckie	24	25	26	27	27	27	26
Wydatki na reklamę telewizyjną per capita (EUR)	KD	39	44	48	51	46	47	44
	EU	37	40	45	49	53	60	58
	Kraje nordyckie	32	36	41	44	45	54	49
Wydatki na reklamę telewizyjną (w % PKB)	KD	1,49	1,61	1,70	1,77	1,51	1,45	1,34
	EU	2,20	2,34	2,46	2,58	2,70	2,88	2,71
	Kraje nordyckie	1,45	1,51	1,62	1,72	1,66	1,73	1,55

Źródło: European Audiovisual Observatory, EuroStat.

(156) Z tabeli można stwierdzić, że udział reklamy telewizyjnej we wszystkich wydatkach na reklamę był w Danii niższy (27 %) niż średnia UE (37 %). Jednak dane pokazują, że istnieje ogólny podział na północ i południe Europy ([1]). W krajach południowych wydatki na reklamę telewizyjną są wyższe niż w nordyckich Państwach Członkowskich ([2]). Ta sama sytuacja powstaje w przypadku udziału wydatków na reklamę telewizyjną w PKB ([3]). Również wydatki na reklamę telewizyjną per capita pokazują wielką różnicę między Państwami Członkowskimi ([4]). Jeżeli porównywamy dane krajów nordyckich, dochodzimy do wniosku, że duński model odpowiada modelowi wydatków reszty tych krajów.

(157) Na podstawie wcześniej podanych danych Komisja stwierdza, że nie ma jasnego i jednoznacznego dowodu na to, że ceny na duńskim rynku reklamy telewizyjnej były systematycznie

([1]) Podział ten wynika głównie z faktu, że mieszkańcy krajów nordyckich spędzają znacznie mniej czasu na oglądanie TV. W Danii średni czas oglądania telewizji wynosił w 2002 r. 156 minut na mieszkańca, podczas gdy w EU 192 minuty.

([2]) W roku 2001 wartość procentowa w EU była najwyższa w południowych Państwach Członkowskich – w Portugalii (60 %), we Włoszech (54 %) i w Grecji (49 %). Ale w Niderlandach (23 %), Finlandii (24 %), Austrii (26 %) i Irlandii (26 %), co stanowi wartość niższą niż w Danii. Wartość procentowa w Szwecji odpowiada Danii.

([3]) Podział wydatków na reklamę telewizyjną z dochodu krajowego brutto był wyższy niż w krajach południowych, np. Portugalia (6,66 ‰), Grecja (4,04 ‰), Włochy (3,22 ‰) oraz Hiszpania (3,21 ‰).

([4]) Wydatki na reklamę telewizyjną per capita były w roku 2001 niższe niż w Finlandii (42 EUR) i Szwecji (43 EUR) i na przybliżonym poziomie jak w Niderlanbach (45 EUR). Największe wydatki zanotowano w Zjednoczonym Królestwie (90 EUR), w Portugalii (80 EUR) oraz Belgii (73 EUR).

▼B

i konsekwentnie obniżane przez politykę cenową TV2.

Ceny intermedialne

(158) Strona wnosząca skargę przekazała dane zawierające ceny porównawcze (w jednostkach CPM) ([1]) dla danego rodzaju środka przekazu i według poszczególnych krajów. Dane pozwalają porównać koszty dotarcia do 1 000 odbiorców w Danii, Norwegii oraz Szwecji ([2]).

(159) Dane te pokazują, że reklama telewizyjna w Danii jest tańsza niż w Szwecji lub w Norwegii ([3]). W mediach drukowanych sytuacja jest natomiast odwrotna ([4]).

(160) Komisja nie może jednak sprawdzić prawidłowości przedłożonych danych. Dane takie nie są też opublikowane. Ze względu na to, że informacje są raczej ograniczone i nie biorą pod uwagę ewentualnych różnic kulturowych, Komisja nie jest w stanie wyciągnąć z nich żadnych miarodajnych wniosków co do poziomu cen w różnych rodzajach mediów w Skandynawii.

(161) Dlatego Komisja stwierdza, że TV2 miała w czasie badanego okresu najwyższe ceny reklamy na duńskim rynku, ponieważ mogła ustalić cenę swojego produktu na poziomie 15—40 % wyższym niż konkurencja, w zależności od danej grupy odbiorców. W porównaniu ze Szwecją oraz Norwegią ceny w Danii są niższe o około 20 %.

(162) Na podstawie wcześniej podanych analiz Komisja stwierdza, że z punktu widzenia pomocy państwa nie istnieją dzisiaj żadne jasne dowody na to, że TV2 nie starała się osiągać jak największych dochodów z reklamy, oraz że zachowywanie to spowodowało potrzebę wyższego finansowania ze Skarbu Państwa. W każdym razie Komisja uznaje, że możliwy spadek dochodów TV2 ze sprzedaży reklam, nie jest wyższy niż wcześniej ustalona nadwyżka rekompensaty.

VI. **WNIOSKI**

(163) Z powodów wymienionych powyżej Komisja stwierdza, że pomoc dla TV2, o której mowa w niniejszym postępowaniu, zawiera nadwyżkę w wysokości 628,2 mln DKK (84,3 mln EUR) oraz że kwota ta nie jest zgodnie z art. 86 ust 2 Traktatu zgodna ze wspólnym rynkiem i podlega windykacji. Jeżeli chodzi o podmiot, który powinien zwrócić podaną kwotę, Komisja zwraca uwagę, że w grudniu, kiedy TV2 została przekształcona w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością TV2/DANMARK A/S (dalej zwaną TV2 A/S), cała kwota pomocy została przeniesiona do nowej spółki TV2 A/S. Wynika stąd, że cała kwota nadwyżki obciąża obecnie TV2 A/S i dlatego od tej spółki należy domagać się zwrotu. Wartość nadwyżki obliczona została w skali rocznej na podstawie stanu na koniec każdego roku (31 grudnia). Datę tę należy stosować do celów obliczania odsetek,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa przyznana w latach 1995—2002 na rzecz TV2/DANMARK w formie środków z opłat abonamentowych i innych

([1]) CPM (Cost per Millum, tzn. cena za dotarcie do 1 000 widzów) oznacza wydatki na wytworzenie 1000 kontaktów w ramach grupy lub dotarcie do 1 000 różnych osób w grupie.

([2]) Ceny za kontakt dla Norwegii i Danii są szacowane na podstawie danych z lokalnej stacji SBS station. Oszacowania dotyczące cen w mediach drukowanych pochodzą z jednej agencji medialnych.

([3]) CPM dla telewizji wynosi 13 w Danii, 14 w Szwecji oraz 18 w Norwegii.

([4]) CPM dla mediów drukowanych wynosi 21 w Danii 17 w Szwecji i 12 w Norwegii.

▼B

środków opisanych w niniejszej decyzji jest zgodna z ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 86 ust. 2 Traktatu, z wyjątkiem kwoty 628,2 mln DKK.

Artykuł 2

1. Dania podejmie wszelkie konieczny środki, aby odzyskać wyżej wymienioną kwotę 628,2 mln DKK.

2. Zwrot nastąpi bezzwłocznie na podstawie obowiązującego prawa krajowego, o ile prawo to pozwala na szybkie i skuteczne wykonanie niniejszej decyzji.

3. Kwota do zwrotu obciążona jest odsetkami za cały okres, licząc od daty oddania ich do dyspozycji beneficjenta do dnia zwrotu. Oprocentowanie obliczane jest zatem w skali rocznej, począwszy od pierwszego roku, w którym miała miejsce nadwyżka rekompensaty. W odniesieniu do kolejnych lat należne odsetki odpowiadają kwotom nadwyżki rekompensaty za dany rok.

4. Należna odsetki, o których mowa w ust. 3, oblicza się zgodnie z procedurą określoną w art. 9 i 11 rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ([1]).

Artykuł 3

Dania powiadamia Komisję w ciągu dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji o środkach podjętych lub planowanych w celu jej wykonania. Informacje te zostaną przedstawione w kwestionariuszu zawartym w Załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Decyzja jest skierowana do Królestwa Danii.

([1]) Dz.U. L 140 z 30.4.2004, str. 1.

▼B

ZAŁĄCZNIK

Informacje dotyczące wykonania decyzji Komisji 2005/217/WE

1. WYLICZENIE KWOTY DO ZWROTU

1.1. Proszę podać informacje o kwocie bezprawnie przyznanej pomocy państwa oddanej do dyspozycji beneficjenta.

Data (*)	Wartość wsparcia (**)	Waluta	Imię i adres odbiorcy pomocy

(*) Data otrzymania pomocy lub raty pomocy.
(**) Wartość pomocy, którą otrzymał odbiorca (ekwiwalent dotacji brutto).

Uwagi:

1.2. Należy wyjaśnić, w jaki sposób wyliczone zostaną należne odsetki od kwoty podlegającej zwrotowi.

2. PLANOWANE ORAZ DOTYCHCZAS PODJĘTE ŚRODKI W CELU ODZYSKANIA POMOCY

2.1. Należy opisać szczegółowo planowane i dotychczas podjęte środki w celu bezzwłocznego i skutecznego odzyskania pomocy. Proszę także, gdzie to właściwe, wskazać odpowiednie podstawy prawne podjętych środków.

2.2. Do kiedy nastąpi pełny zwrot środków?

3. KWOTA DOTYCHCZAS ZWRÓCONA

3.1. Proszę podać następujące informacje na temat kwot pomocy, które zostały już zwrócone przez beneficjenta:

Data (*)	Zwrócona kwota	Waluta	Imię i adres odbiorcę wsparcia

(*) Data zwrotu kwoty.

3.2. Proszę załączyć dowód zwrotu kwot podanych w tabeli w pkt 3.1.